Kip Majke Božje na velikom
žrtveniku u crkvi nad špiljom.

Majka božja
Lurdska

Poviest proštenjišta lurdskoga.

Napisao i njeke molitve i pjesme na čast
bl. d. Mariji dodao

Ignacij Horat,
svećenik nadbiskupije zagrebske.

S dopuštenjem duhovne oblasti.

Treće izdanje sa slikama.

Tisak i naklada knjižare Lav. Hartmana
(Kugli i Deutsch) u Zagrebu.

PREDGOVOR K PRVOM IZDANJU.

Veliki događaji, koji se sbiše godine 1858. u Lurdu (Lourdes) u Francuzkoj, povećaše u srcih tisuće i tisuće kršćana pobožnost spram Majke Božje. Mnoge duhovno mrtve duše oživješe opet na život milosti Božje i uzplamtiše djetinjskom pobožnosti spram Djevice bez grieha začete. Težko ima koga, koji ne bi bio štogod čuo ili čitao o Majci Božjoj Lurdskoj.

Ova Ti knjižica pripovieda, dragi čitatelju, početak i poviest toga proštenjišta i ujedno život sretnoga djeteta Bernardice Subiru (Soubirous), komu se je Majka Božja u Lurdu osamnaest puta ukazala.

Naći ćeš, dragi čitatelju, u ovoj knjižici i Litanije Loretske te njekoliko molitvica na čast Majci Božjoj Lurdskoj; za tim pouku, kako se obavlja Novena (devetdnevnica) na čast Majci Božjoj i napokon njeke pobožne uzdahe, kojimi si možeš mnogo oprosta od Boga pribaviti.

Ova knjižica sastavljena je po knjizi A. Schotta: „Die Wunder von Lourdes“, koju je dozvolio obielodaniti biskupski duhovni stol u Rottenburgu.

Glasoviti pisatelj lurdskih zgodâ, Henrik Laser (Lassere), koji je sam čudom bio ozdravljen vodom iz izvora u špilji lurdskoj, napisao je ob ovih dogadjajih veliku knjigu. Tu je knjigu pod naslovom: „Gospa od Lurda“ preveo g. župnik Milas na hrvatski. U njoj je na široko opisana poviest lurdskog proštenjišta. Sv. Otac Papa Pijo deveti posebnim je apostolskim pismom (breve-om) pohvalio tu knjigu.

Dao Bog, da i ova mala knjižica nješto prinese k širenju slave Božje i štovanju bl. Djevice bez grieha začete.

U Zagrebu dne 11. veljače 1889.

I. H.

PREDGOVOR K TREĆEM IZDANJU.

Pošto su prva dva izdanja ove knjižice, u nakladi od 23.000 komada, već razpačana, a knjižica se sveudilj naručuje; šaljem ju evo po treći put, u hrvatski katolički puk, nakladom revne knjižare Lav. Hartmana u Zagrebu, s iskrenom željom, da i ovo izdanje što više prinese k širenju slave Božje i bl. Djevice bez grieha začete.

U Požegi 1. svibnja 1892.

I. H.

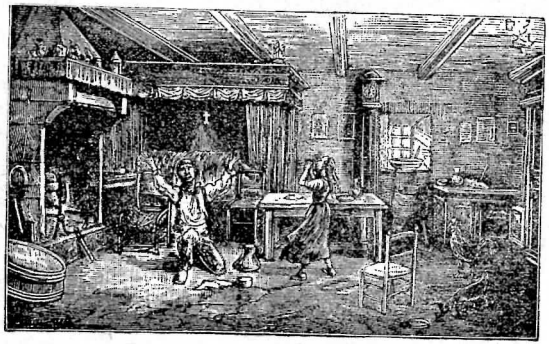

Slavim Te Otče! Kralju neba i zemlje, jer si to sakrio pred pametnimi i mudrimi i odkrio malenim. Mat. 11, 25.

I.

Obitelj Subiru.

Godine 1858. živjela je u gradu Lurdu u južnoj Francuzkoj obitelj vrlo siromašna. Otac obitelji, Francisko Subiru, bijaše izučeni mlinar. Francisko, oženiv se, uzme u najam mlin i uloži u nj i ono malo glavnice, što je imao; nu u tom ne bijaše sretan. Posao išao mu sve slabije za rukom, dok ne bude prinuždeu

napustiti ga i drugim si načinom služiti kruh. I ono malo glavnice, što je imao, izgubio je. Kad nije mogao tako dalje živjeti, dade se na nadnicu. Radio je marljivo, na dan, kod pojedinih stanovnika lurdskih i tako jedva životario.

U svih nevoljah bijaše mu žena Lujza vriednom drugaricom, tješeći ga utjehami vjerskimi i sokoleći ga na pouzdanje u Boga. Siromašnu nu pobožnu ovu obitelj blagoslovi Bog sa četvero dječice. Najstarije diete bijaše djevojčica od 14 godina imenom Bernardica. Odmah poslije poroda dadoše roditelji ovo diete radi težke bolesti majčine rodjakom svojim u bližnje planinsko seoce Bartre (Bartrès).

Diete moralo je radi kućnih njekih odnošaja ostati i nadalje ondje. Već se u tom opaža prst Božji, — diete raslo je i razgajalo se udaljeno od svieta, u samotnom planinskom seocu, pasući ovce odhranitelja svojih. Tamo niti je učilo čitati niti pisati kao ina djeca u Lurdu, pače niti u vjeri ne bijaše mnogo podučavano, a francuzki nije govorilo onako, kako se obično govori; jer je narječje u onom kraju vrlo različito od običajne francuztine. Uza sve to, prem nije polazila škole, ipak je ono malo kršćanskoga nauka, što su ju odhranitelji naučili, puno dublje i življe znala i vjerovala, nego bi se možda u školi bila naučila. Naučili ju krunicu moliti, a mala bi

u samotnoj gorskoj tišini uviek molila jedino to. To je bilo sve, što je znala; nu upravo krunica sadržaje u sebi i vjerovanje i Otče naš i pozdrav angjeoski i sva otajstva, toli Utjelovljenja Sina Božjega, koli Odkupljenja roda ljudskoga; jednom rieči, sadržaje u kratko malo ne sve, što kršćanin mora znati i vjerovati. Uz to bilo joj cvieće djetinjom igračkom, a ovčice družtvom. Jednoč ju upitaše, koju ovčicu najviše voli? „Najmanju“, odgovori ona, zagrliv i milujuć istu.

Kad je Bernardica nastupila 14. godinu, uzeše ju roditelji kući u Lurd, da ju priprave za prvu sv. pričest. Malo prije njezina odlazka iz Bartrea sretne ju u polju župnik onoga mjesta. Župnik pogleda to diete, začudi se neopisivo nevinu licu njegovu, iz kojega je odsievala djetinja čistoća i nedužnost i pomisli u sebi: gle tako nekako moglo je izgledati ono dvoje djece, kojim se je ukazala Majka Božja u Lasaletu (La Salette.*)

Bernardici ne bi nitko bio rekao, da joj je 14 godina, tako je djetinska lica i malena bila. Već u koljevci bolovala je na prsima i težko disala. Crte njezina lica bijahu mile, ljubazne i pune njeke otajstvenosti, tako da je svatko, koji bi ju pogledao, namah uvidio, da je to neobično diete. Crna kosa

*) La Salette brdo u Francuzkoj, gdje se je takodjer ukazivala Majka Božja.

okružavaše neprispodobivo liepo čelo, a iz crnomanjastih joj očiju odsievala djetinja nevinost, otvorenost i čistoća, — njezino oko bijaše ono oko, koje Spasitelj nazivlje „čistim okom“. Iz ciela njezina ponašanja vidilo se, da joj je u srcu prava i neobična pobožnost. Bila je vrlo poslušna, ljubezna sa svakim, revna u molitvi, puna počitanja napram svemu, što je sveto, a uz to vrlo čedna; tako n. pr. kad bi se zajedno u kući molilo, ona se nikad nije nikamo naslonila. Mladja joj sestra znala bi kasnije češće pripoviedati, kako ju je Bernardica višeput ukorila za to, što je premalo molila i nješto preživahna bila.

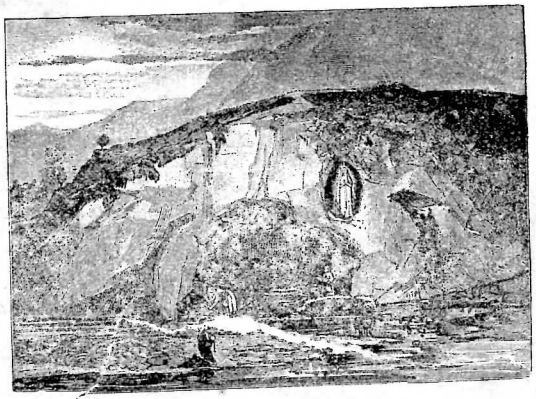

Prvo ukazanje Majke Božje Bernardici.

II.

Prvo ukazanje.

U četvrtak 11. veljače 1858. podje Bernardica u šumu nabrati nješto suha granja, da im majka skuha objed. Beruć granje, začuje najednoč njeki šum u zraku, kao da je silan vjetar dunuo. Mala podigne glavu, al niti lišće u bližnjih topola ne micaše se. Začudjena uzklikne: „prevarih se!“ Nu u taj čas hukne vjetar i opet upravo prema špilji, pred kojom je mala stajala. Bernardica podigne glavu, al ima što i vidjeti. Hoće da klikne, nu glas joj u grlu zape. Šuteć spusti se na koljena. Vidila je bl. dj. Mariju (kako se kasnije do-

kazalo) u vrhunaravskoj krasoti, kojoj na zemlji ništa ravna nema. U taj čas zazvone u Lurdu i okolici zvona na poldanji pozdrav angjeoski.

Jedna od dvaju njezinih drugarica imenom Ivka, videći ju gdje kleči i moli, reče drugoj: „Gle što se ova sjetila, pa u šumi moli. — Ah neka si moli, ta i onako drugo ne zna". Bernardica klečala je po prilici četvrt sata ne mičući se, uzhićena. — Oči je uprla u nebesko ukazanje. Otajstvena Gospoja ljubezno joj se smješila i prijazno ju prstom zvala, da dodje bliže, nu mala se ne usudi, već ostane na istom mjestu klečeći i moleći krunicu. Kad je svršila molitvu sa zadnjim „Slava Otcu", razširi nebeska Gospoja ruke i smiešeći se nakloni glavu kao na razstanak i . — Bernardica ne vidi više ništa nego pusta pećinu, suhi grm divljih ruža i praznu špilju. — Bilo joj, kao da je prestavljena iz sjajnih dvorova nebeskih u tavne doline zemaljske. Sve joj bijaše pusto i prazno. Sada dodje žurno do drugarica svojih, te ih radostno upita: „Zar nieste ništa vidjele? One joj odgovoriše: „Niesmo". Bernardica ne htjede im izprva ništa reći, nu na sveudiljne njihove molbe putem kući, odkrije im sve. Male joj vjerovaše. Došav kući izpripoviedi majci iskreno sve, nu ona ne htjede vjerovati veleć, to su djetinjarinje na zabavu djeci. — Malu je to vrlo zaboljelo, a na večer kod zajedničke molitve na rieči „Marijo bez grieha začeta", proplače gorko. Siromašno diete nije ni slutilo, koga je vidjelo. Jedina mu želja bijaše čim prije vidjeti onu divnu Gospoju. Dani joj prolažahu veoma sporo.

III.

Drugo ukazanje

U nedjelju 14. veljače dopusti majka djeci na njihovu zajedničku molbu i opet poći onamo. — Djevojčice veselo odu. — Dan bijaše prekrasan. Došavši onamo, dadoše drugarice Bernardici posudicu sa svetom vodom veleć joj: „Tom vodom poškropi Gospoju i reci: ako si od Boga dodji bliže, ako si od zloga — bježi!" — Došavši onamo, kleknu sve zajedno i počmu moliti. U taj čas promieni se u licu Bernardica, a oči joj se ustrme u pećinu. „Evo je!" — poviče veselo. Drugarice ne vidješe ništa, s njihovih očiju ne bijaše pala ona zemaljska koprena, koja prieči očima ljudskima motriti preobražena tjelesa i nebeska ukazanja. Nu na licu Bernardice opaziše odsjev rajske svjetlosti, pa za to niti za čas ne podvojiše o istinitosti ukazanja.

„Gledjite", reče Bernardica, „gledjite, kako se smješi — pozdravlja". Jedna od drugarica poda joj posudu sa svetom vodom. Mala se ohrabri, ustane i reče višeput glasno: „Ako si od Boga, dodji bliže!" Na te rieči nagne

se bl. Djevica licem punim blaženosti i stupi bliže upravo do ruba pećine, smješeći se opreznosti i obrani djece. Na rieč imena Božjega zasja joj lice nebeskom svjetlošću. Bernardica htjede nastaviti, kako ju bijahu drugarice naučile, te izreći i one rieči „ako si od zloga — bježi!“ nu te rieči bijahu joj toliko mrzke, da ih nije mogla izreći.

„Zar je ne vidite? poviče sad drugaricam — evo nas gleda — — smješi se — — — nagiblje glavu — — — gledjite njezin pojas — — — krunicu je oko ruke omotala — — — oh kako je liepa — — — sada uzimlje u ruku krunicu i križa se . . .“ Bernardica se takodjer prekriži i stane moliti. Tuj klečaše s krunicom u sklopljenih rukuh, bliedo, nepomična, ukočena. Lice joj kano od voska, u tom času bijaše ona pravi kip svetice, Bliede ustne smješile se, a obilne joj suze kapahu niz lice.

Po dovršenoj molitvi ne stane ukazanja. Na odlazku nagne Gospoja glavu za „S Bogom“, kano i prvi put. Puna neizrecive slasti i radostna srca povrati se Bernardica kući.

Djeca obećaše majci, da će se do večernje vratiti. Što rekoše — ne porekoše. Iza večernje pripoviedaše i opet što vidješe i čuše i tako se još istoga dana prosu taj glas po cielome gradu. U gradu govorilo se mnogo o tom. Njeki vjerovahu, njeki se svemu rugahu. Roditeljem djeteta vidjelo se to djetinjarijom,

nu diete kazivaše sve toli točno, toli jasno i otvoreno, da se niesu usudili zabraniti joj polazak onoga mjesta. Ljudi bi dolazili hrpimice, da izpituju malu o svem. Odgovori njezini bijahu uviek isti, a tako bistri i sigurni, da je malo ne svatko, koji bi ju čuo, morao priznati, da se je s djetetom nješto izvanredna dogodilo. — Da je ta Gospoja bl. dj. Marija, toga niesu mislili, već su držali, da je to koja pokojna duša iz čistilišta, koja traži pomoći. To su osobito izticalo gospodja Milet i djevojčica iz družbe djece Marijine imenom Antonija, koje nakaniše pratiti Bernardicu k pećini, kad prvi put dodje onamo.

IV.

Treće ukazanje.

Na 18. veljače (u četvrtak) rano u zoru podje Bernardica s ovima dvjema do pećine. Pratilice njezine uzele su sa sobom voštanice i pisaće spreme, jer su nakanile umoliti Gospoju, da nješto napiše, misleći, da će tako dobiti dokaz za istinitost ukazanja, te odstraniti najmanju dvojbu o tih ukazanjih. Prije polazka bile su kod sv. mise, a zatim se uputiše k pećini. Bernardica drhtala je od veselja i radosti, što će opet vidjeti onu divnu Gospoju. Došav onamo padne Bernardica na koljena, upre oči u špilju i počme moliti krunicu. — Za čas veselo klikne — špilja se

razsvietli i ona začuje kako ju njetko imenom zove. Sad se pokaže opet u velikom sjaju Gospoja — nedaleko male; smiešeć joj se prizivala ju rukom k sebi. Pratilice opaze, da se je Bernardica promienila u licu.

„Ovdje je — šaptne im Bernardica — zove me k sebi.“

„Pitaj ju“, odgovore ove, „nije li možda nepovoljno što smo i mi ovdje — rado ćemo se udaljiti.“ Bernardica pogleda Gospoju i reče: „Ostanite.“ One kleknu pobožno kraj nje i užgu blagoslovljene voštanice.

„Idi bliže, — šaptnuše joj — ta ona te zove, pitaj ju tko je i što želi; moli ju neka napiše što hoće, mi ćemo rado učiniti sve, što je potrebno za mir duše njezine.“ Bernardica uzme papir, pero i crnilo i stane se zaufano približavat otajstvenoj Gospoji, koja ju toli milo gledaše, da je malu svaki strah minuo. Ali gle! kolikogod joj se mala približi, toliko uzmakne Gospoja natrag, pače pričini joj se, kao da je posve izčezla. Nu stupivši u špilju opazi Bernardica posve blizu pred sobom milenu Gospoju. Sada se digne na prste i pruži svoje ručice, da joj preda pisaće stvari. Pratilice njezine htjedoše za njom, nu Bernardica ne obziruć se mahne im rukom da ostanu.

„Draga Gospojo — počme moliti Bernardica — ako mi želite što priobćiti, budite milostiva i napišite svoje ime i želju na ovaj papir!“

Gospoja se nasmieši i reče:

„Što ti kanim reći, ne ću pisati. Budi dobra i dolazi kroz četrnaest dana danomice ovamo.“

Bernardica joj obeća. Gospoja nasmieši se zadovoljno i reče:

„Obećajem ti, da ću te usrećiti, ali ne na ovom, već na drugom svietu“.

Bernardica pristupi sada drugaricam, ne puštajuć s vida Gospoje, te im saobći sve, što joj je Gospoja kazala. U to opazi, kako Gospoja milo gleda Antoniju, koja je pripadala družbi djece Marijine i reče joj: „Sada baš gleda na tebe.“ Antoniju je to vrlo ganulo, toga časa nije više zaboravila.

„Pitaj ju, rekoše zatim pratilice, bi li mi slobodno s tobom ovamo dolazile?“ Na to odgovori Gospoja:

„Slobodno neka dodju i one i drugi, želim ovdje vidjeti mnogo ljudi.“

I Gospoje ne stane. Sjaj, koji ju okruživaše pomalo se izgubi; jer kad je god Gospoja dolazila, sjaj bi se pokazivao prije, a kod odlazka najprije ne stade nje, a onda tek sjaja.

Dne 18. veljače bijaše upravo u Lurdu sajam, na koji se je sgrnula sila svieta iz okolice. Još istoga dana saznalo se za cieli dogadjaj na sajmu, a sajmari raznieli ga brzo čitavim krajem. Ako je istina — tako govorahu — da je mala vidjela Gospoju, to si-

gurno nije bila druga nego bl. dj. Marija. Taj dogadjaj ne pripoviedahu samo djeca već i odrasli, koji su ondje prisutni bili, moglo se je dakle vjerovati.

Na povratku kući, kazivahu pratilice Bernardičine sve doslovce roditeljem njezinim. Uvidiv ovi, da mora biti istina, odluče i sami sutradan poći s malom k pećini.

V.

Četvrto ukazanje.

Kad u jutro drugog dana, u petak 19. veljače stigoše onamo, već se bilo ondje sabralo više od stotine ljudi. Bernardica klečaše kao obično, a prisutni opaziše jedino, kako se je promienila u licu. Gospoje ne vidje nitko, nu svi ocutiše prisutnost njezinu, te odsjev sjaja rajskoga na promienjenom licu djevojčice, koje sjaše sa blaženosti i neopisive sreće. Oni, koji su vidjeli preobraženu Bernardicu, živu još i sada pak tvrde, da tomu slična ne vidješe nikada i da im je pogled na lice Bernardičino neizbrisiv ostao u pameti.

VI.

Peto ukazanje.

Sljedećeg dana, u subotu 20. veljače, sabralo se već oko pet stotina duša; mala nije se onolike množine ljudstva ni najmanje plašila. Išla je medju njima kao da nikoga ne

vidi. Duša njezina bila je zabavljena samo jednom mišlju i to mišlju na divnu nebesku Gospoju. Klekne opet, a množtvo ne vidje ništa do promienjenog lica njezina. Gospoje ne stade, a Bernardica bude i opet siromašno, neznatno i tiho diete — kao obično.

Ljudstvo stajalo je šuteć i premda od prisutnih nitko ništa vidio nije, to osjetiše ipak svi neobično njeko čuvstvo u srcu svome; čuvstvo, koje se radja i danas u duši onih, koji polaze na proštenjišta Marijina, čuvstvo, koje skrušuje dušu i puni ju kajanjem, poniznošću i pravom pobožnošću. Svaki nas, koji je hodočastio na koje mjesto proštenja, mogao ga je ocutiti.

VII.

Šesto ukazanje.

U nedjelju 21. veljače još prije sunčanog izhoda sabralo se već njekoliko tisuća duša. Kod dolazka Bernardičina razmakne se množtvo i dade joj proći kao velikoj kakvoj gospodji, nu ona kao da toga ni opazila nije. Za malo vidješe ju zadubljenu u molitvu, gdje sviećom u ruci kleči pred špiljom. U licu se promienila, čelo i oči sjajile se neobičnim svjetlom, a napolak otvorena usta izricala začudjenje i veselje. Svieća joj se nenadano utrne, a ona ju pruži bližnjim, da ju upale.

Klečeć stane se mala micati napried, a za čas opaze najbliži, kako joj se lice razžalostilo,

a suze navrle na oči. Gospoja pomicala se natrag u špilju, a Bernardica na koljenih za njom. U nutrinji špilje ustavi se Gospoja — podigne oči kao da želi okom promotriti sav sviet, a zatim baci milo svoje oko, puno žalosti, na klečeće diete.

„Što je Vama, što da činim?“ usudi se upitati djevojčica.

„Moli za grješnike.“

To bijaše odgovor. Nu odmah za tim razvedri se lice Bernardice; svietla zraka veselja, odsjev božanskoga milosrdja pane iz očiju Marijinih na diete i — Gospoja izčezne. — Bernardica jest opet obično diete. Sviet se razidje kućam svojim. Cieli grad govorio je samo o tom.

VIII.

Bernardica pred poglavarstvom.

Poslije večernje opaze ljudi pred crkvom Bernardicu. Sve se okupi oko nje, svatko ju htjede nješto pitati. Ona odgovaraše kratko, ogledavajući se, kako da prije umakne kući. U taj čas dodje stražar, takne diete po ramenuu i reče: „U ime zakona.“

„Što želite s menom“, upita prestrašena Bernardica.

„Zapovied mi je uhvatiti te i odvesti.“

„Kamo?“

„U stražanu — ajde sa mnom!“

Sviet počne rogoboriti, hoteć osloboditi malu, nu u to izadje svećenik iz crkve i reče narodu: „Popustite poglavarstvu!“ Ljudstvo se umiri, a Bernardicu odvede stražar.

Malo vremena potrajalo i Bernardica stoji u stražani pred glavarom straže. Ovaj ju najprije oštro promjeri od glave do pete, a zatim stane ju pitati sladkim glasom, ne kao da ju preslušava, već kao da samo želi nješto čuti o tome.

„Mala! Ti si vidjela liepu njeku Gospoju, jeli? daj mi to pripoviedaj.“ Bernardica kazivala mu sve iskreno, kako je bilo. On bi si kadkad nješto bilježio. Kad je djevojčica svoje dovršila, stane ju glavar izpitavati sad ovo sad ono, bez reda, sve poprieko, nebi li ju u rieči ulovio, nu to nije smelo Bernardice. Ona odgovaraše uviek po istini, ne protusloveć si niti u najmanjoj stvari. Gospodin, koji ju je dosad ljubezno izpitavao, najednoč zagrmi:

„Lažeš! varaš nas; ako ne kažeš istinu, odmah ću te dati zatvoriti.“

„Moj Gospodine“, odvrati mu mirno i milo Bernardica, „slobodno me zatvorite, ali ja vam ne mogu drugčije reći nego kako sam rekla, jer je sve istina.“

„Viditi ćemo“, odsječe gospodin. Sad ju iznova stane motati, pitajuć sad ovo sad ono, ali sve uzalud. Bernardica odgovaraše na sva pitanja mirno i jednako, pače u najmanjih potankostih. Sad pokuša glavar straže novo

sredstvo, da ju ulovi. Brzo sastavi iz prijašnjih bilježaka zapisnik i reče:

„Sad pazi, čitat ću ti, što si govorila.“ On je hotomice stavio u zapisnik izkaze protuslovne izjavi djevojčice i čitajuć upita ju kod prvog protuslovja.

„Zar ne, da si tako rekla?“

„Niesam ja tako rekla“, odvrati mala, „nego ovako.“

„Ali ja sam tako napisao, kako si ti rekla.“

„Niesam tako rekla“, odvrati sigurno mala, da sam to rekla — bila bi lagala.“ I tako sve njegove varke ne pomogoše ništa. Bernardica govoraše uviek jednako i po istini, ne protusloveć si ni u najmanjoj stvari. Kad to sve nije ništa pomoglo, zagrozi joj se glavar:

„Ako još jednoč podješ k špilji, zatvorit ću te i ne ću te pustit, dok mi ne obećaš, da više ne ćeš onamo poći.“

„Ja sam to obećala Gospoji“, odgovori Bernardica, „pa kad dodje čas polazka, zove me onamo njeki nutarnji glas srca.“ — — Dok se je to događjalo u sobi, pred kućom bivaše buka sve većom. Njetko je lupao u vrata sve jače i jače, pače i pokušao dignuti ih. Glavar straže podje k vratima, otvori ih i poviče: „Nitko ne smije unutra. — Što hoćete?“

U to stupi odvažno pred njega uzrujani mlinar Subiru veleć: „Kćerku mi dajte!“

Opaziv si diete, gdje mirno stoji, primiri se ponješto i on te skine šešir ić s glave. Glavar bude s njim prijazan i reče mu:

„Čujete Subiru! Vaša kćerka zaslužuje zatvor. Nu za sada ću joj oprostiti, ali pod uvjet, da joj zabranite ići onamo; sa mnom znate da nema šale.“

„Zabranit ću joj“, reče otac, „kad Vi to želite.“

„Ali ako ipak podje, lukavo primjeti glavar, obojicu ću vas zatvoriti.“ I odpusti malu. Množina svieta, što stajaše pred stražanom, veselo klicaše obojici i odprati ih do kuće. Tada istom razidje se svjetina.

Došav kući reče uplašeni otac Bernardici:

„Evo svi su proti nama. Ako podješ k špilji, zatvorit će mene i tebe. Ne idi više onamo, ja ti zabranjujem. ta uviek si dobra i poslušna bila, pa ćeš me i sada slušati.“

Diete težkim srcem obeća: „ako budem mogla odoljeti nutarnjem glasu, koji me zove.“ Otcu morala se pokoriti, a Gospoji je obećala, da će dolaziti. Tako je mala došla u veliku kušnju. Obećanje zadano Gospoji mora održati, a roditeljem mora da bude pokorna. — Što joj je činiti? Žalostna bijaše za nju ona večer. Nu ne vidje ona uzalud nebeske Gospoje, ne bijaše uzalud jutros žalostna Majka Spasitelja svieta, ne obeća Ona maloj uzalud sreću ne na ovom, nego na drugom svietu. — To obećanje značilo je, da će Bernardica i sada i poslije u životu mnogo toga trpjeti.

IX.

Bernardica dodje k špilji, nu ne vidje Gospoje.

Drugog jutra u ponedjeljak 22. veljače sabralo se množtvo ljudi kod špilje, ali Bernardice ne bijaše. Nju poslaše roditelji u školu k milosrdnim sestram, a ona se morade pokoriti volji roditelja. Tamo su joj se i djeca rugala i izsmjehivala ju; što da radi, kad joj i učiteljice zabranile polazak špilje. Već je počela trpiti, sve ju ostavilo i smijalo joj se. Kad je škola minula, podje Bernardica kući. — Dosada nije u životu očutila duhovnih muka. Za tjelesne dobro je znala, jer ih je mnogo podnjela, ali duhovnih nije poznavala, sad su ju i ove snašle. I otac i učitelj'ce i glavar straže zabraniše joj polazak špilje, a ona je Gospoji obećala doći. — Štogod učini, biti će nepokorna ili Gospoji ili ovim, učinit će dakle, kako je mislila grieh, a to ju je silno boljelo. Nije znala, što da učini. Ovako se sama sobom boreći dodje do župne crkve, kraj koje je imala proći. U to zazvone zvona o podne na pozdrav angjeoski. Taj čas svrši joj se muka i to bez njezine odluke i volje. — Njeka nevidljiva moć, kao da je silni vjetar, obuhvati ju i odvede do špilje tako, da se nije mogla uzprotiviti ni dušom ni tjelesnimi silami svojimi. Kano da ju vodi njeka nevidljiva ruka, tako je bježala, htjela ne htjela.

Nu to vodjenje nije bilo ni silovito ni bučno, već milo i neodoljivo. Angjeo Gospodnji odkloni zaprjeke, koje joj stavljaše sviet i odvede diete onamo, kamo je trebalo. Bernardica dospije k špilji, ne znajuć ni sama kako. Mislila si je, Gospoja me ne će ostaviti. Svieta bilo je i sada tamo; dovela ga djelomice nabožnost, djelomice zvjedljivost, pače mnogi iz grada namah dohrliše, videći Bernardicu gdje bježi k špilji. Ona klekne pobožno po običaju, gledajuć u špilju, u kojoj je već 6 puta vidjela Gospoju, a od ljudi niti da bi tko pisnuo. Nu za čudo — Gospoje ne bijaše.

Bernardica bijaše neutješiva. To joj se činilo najvećom kušnjom što je mislila, da ju je ista nebeska Gospoja ostavila. — Ona mila nebeska Gospoja, koju je Bernardica svom dušom ljubila. „Ah zašto me sada ostavljaš, zašto te nema?“ govoraše u sebi. Sad ju zaokupe ljudi pitanjima, a njeki i rugalicama. Bernardica plačuć odgovaraše po istini, da danas nije vidjela mile Gospoje. „Prije sam ju vidjela, kako vas sada, razgovarala s njome, kako s vami razgovaram, nu danas je nema, ne znam zašto.“

Žalostna i plačuć vrati se kući s onoga mjesta, na kom je prije toli sretna bila. Iskra nade tinjala je u njezinu srcu, pa je zato svakako smišljala, kako bi opet vidjela milu si Gospoju.

Došavši kući odmah ju upita otac, gdje je bila. Ona mu po istini saobći sve, što se je sbilo i kako ju je nevidljiva njeka sila odvela onamo. Roditelji njezini niesu se na to razljutili, kako bi čovjek očekivao, nego bijahu iznenadjeni i zamišljeni. Mora da je istina, što mala veli, mišljahu si. — „Kad je tomu tako, reče otac, kad te vodi viša nevidljiva ruka, ja ti više ne branim ići onamo, već ti puštam sve na volju.“ Bernardica vrlo se tomu poveselila.

Strjelovitom brzinom raznio se glas, da Bernardica nije danas vidjela Gospoje. Sve je bilo uzbunjeno. Jedni se rugahu svemu, a drugi upravo po tom uvidiše, da sve mora biti istina, jer se Bernardica nije ustručavala kazati ono, što nije za nju najpovoljnije bilo. Glavar straže dočuje, da je Bernardica prekršila njegovu zapovied, zato ju dade zajedno s roditelji njezinimi dozvati preda se. Ubogi mlinar stupi pred njega i reče mu:

„Gospodine! Moja Bernardica nije nikad lagala, pa ako ju zove Bog ili sveta Bogorodica ili druga koja svetica, mi se tomu protivit ne smijemo. Gospodine! Pomislite, da ste u mom položaju. Ta da joj zabranim, dragi Bog bi me kaznio.“

„Ali ti veliš, reče na to glavar Bernardici, da Gospoja više ne dolazi, dakle nemaš više posla kod špilje.“

„Ja sam obećala, 14 dana dolazit onamo“, reče mala sigurno.

„To su bajke“, zagrmi glavar, „Sve ću vas zatvoriti, ako budete i nadalje bunili sviet.“

„Ta ja idem sama onamo“, odvrati mala, „ja ne zovem nikoga, niesam ja kriva, što me sliedi toliki sviet. Oni dolaze, jer misle da je to bl. dj. Marija, nu ja neznam tko je.“

„To je sve ludorija“, odvrati srdito glavar, lupiv nogom o pod. Ne mogav ništa opravit, pusti ih kući.

X.

Sedmo ukazanje.

Sljedećeg jutra, u utorak 23. veljače, sabralo se tamo 8—10 tisuća duša. Bernardica dodje kao obično, klekne držeć blagoslovljenu vošteniću i gle — za malo preobrazi se, nebeski sjaj odsjevao joj sa lica. Gospoja došla je opet i zovnula malu imenom.

„Evo me!“ odvrati mala. Gospoja joj na to reče:

„Reći ću ti tajnu, koja je samo za tebe. Obećaješ li, da je nikada nikomu odkriti nećeš?

„Obećajem“, odgovori Bernardica. Okolo stojeći ne čuše ništa. Sveta Bogorodica nauči na to Bernardicu njeku molitvicu, koju je od sada Bernardica za svakog vidjenja molila. Nitko nije nikad saznao niti one tajne niti ove molitvice. Još joj reče presveta Djevica:

„A sada kćeri moja idi i reci svećenikom, da se na ovom mjestu ima podići crkva, i neka se ovamo ide u procesiji.“

Na lieu Gospoje vidjelo se, da će ona ovdje dieliti bezbrojne milosti siromašnim grješnikom. Gospoja izčezne, a Bernardica bila opet obično diete. Sad ju zaokupi sviet; svatko željaše da sazna, što joj je Gospoja kazala.

Bernardica sretno izmakne odgovoru veleć: „Dvie stvari rekla mi je Gospoja, jednu samo za mene, a drugu za svećenike. Idem odmah, da to ovršim. Rekavši to ode brzo u grad.

XI.

Bernardica javlja sve župniku.

Malo vremena potrajalo, a mala bila već u sobi župnika. Župnik ju odmah upita:

„Jesi li ti kćerka mlinara Subiru-a?“

„Jesam“, odgovori mala.

„Pa što želiš? pošto si došla k meni?“

„Gospodine župniče, došla sam u ime Gospoje, koju sam u špilji vidjela.“

„A da, sbilja, upadne joj u rieč župnik Ti kazuješ, da gledaš nebeska ukazanja, bnniš cieli grad; što je to? što to radiš?“

Bernardica reče mu sve, točno i iskreno. Kad je svršila, upita ju župnik: „A zar ti ne znaš, tko je ta Gospoja?“

„Ne, nije mi rekla, tko je.“

„Oni, koji ti vjeruju“, nastavi župnik, „vele, da je to bl. dj. Marija, a znadeš li ti, da je nikad vidjeti ne ćeš, ako lažeš?“

„Ja ne znam, da li je to bl. Djevica, gospodine župniče, ali ja s njom govorim kao sada s vama; ona vam po meni poručuje, da se na onom mjestu ima podići crkva i da se onamo procesije vode.“ Župnik se na to malo zamisli i za čas reče:

„Ako je to u istinu bl. Djevica, sretnim ću se scieniti, ako što pripomognem, da se ondje sagradi crkva. Nu ja ne znam tko je ta Gospoja; moli ju neka dokaže svoju moć. Ti kazuješ, da je tamo suhi grm divljih ruža, reci joj u moje ime, neka učini, da procvatu na tom grmu ruže.“ Timi riečmi odpusti gradski župnik djevojčicu.

Pred župnikovim stanom dočeka ju opet silni sviet, a doskora je cieli grad znao, što joj je rekao župnik, i sve je hvalilo njegov postupak.

XII.

Osmo ukazanje.

Drugog jutra, u sriedu 24. veljače silan se sviet već u zoru sabrao kod špilje. Bernardica dodje po običaju, klekne pred špiljom i počme moliti sv. krunicu. U taj čas promieni se u licu, a oči ustrmiše se u špilju. Zadubljena u molitvu prilikovaše angjelu. Za čas micaše se mala na koljenih bliže k špilji, a okolo

stojeći čuše razgovjetno njezine rieči: „Pokora! pokora, pokora!“ Zatim ju vidješe, kako češće ljubi zemlju, kako se okreće — daje znak ljudem, da i oni kleknu, a zatim, kako stavlja ruku na usta, pokazuje prstom na zemlju kao da hoće reći: poljubite i vi zemlju. — Mnogi to i učiniše. Napokon opaziše, kako se mala, ljubeć češće zemlju, na koljenih vraća na svoje prijašnje mjesto.

Kad je mala izručila Gospoji poruku župnika, reče joj Gospoja:

„Moli Boga za grješnike. Poljubi zemlju za obraćenje grješnika.“

I još triput doviknu:

„Pokora, pokora, pokora!“

Ovo isto reče joj Gospoja još više puta za sljedećih vidjenja.

Lice bi se djeteta više put razžalostilo na te rieči, nu Gospoja kao da ju tješi, milo ju pogledavaše.

Ukazanja ne stade, a ljudi natisnu se u špilju i stanu ju pretraživati, nu nigdje ne nadjoše ništa, do gole pećine i suhog grmlja.

Kad su Bernardicu upitali zašto ide klečeć, reče im: „Gospoja mi je to naložila. To sam činila u ime pokore za mene i za druge.“

Kad su joj poslije govorili njeki, da je to cjelivanje zemlje stvar neobična, mala je uzdahnula i rekla:

„Ah to je za obraćenje grješnika.“

Bernardica čuva ovce odhranitelja svojih.

XIII.

Bernardica po drugi put pred župnikom.

Bernardica odputi se opet k župniku i reče, da je izručila Gospoji njegovu molbu, da ruže procvatu na suhom grmu, a Gospoja da se je tomu samo nasmješila. Još mu reče, kako je Gospoja tri puta rekla: pokora, pokora, pokora i objavila joj drugu tajnu, koja da je samo za nju.

„Pa što si ti u špilji opazila?“

„Kad je Gospoja otišla, ništa — nego puste pećine i suhi grm“ reče Bernardica.

Župnik ju na to odpusti kući.

XIV.

Izpitivanja u siromašnom stanju roditelja Bernardičinih.

Preko dana došlo je mnogo ljudi u mlin Subiru-ov. Bernardica odgovarala je rado svakome, kao da joj je to dužnost. U kući bilo je veliko siromaštvo: stari stol, njekoliko klimavih stolaca i siromašnih postelja bilo je sve posoblje. Jedino što bijaše ljepše i vriednije bio je kip bl. dj. Marije u kutu sobe na stalku, okićen suhim cviećem, medaljicami i svetimi slikami. Posjetitelje te obitelji ganulo je siromaštvo kuće i htjedoše ih darivati bilo novcem, bilo čim drugim, nu Bernardica i roditelji odbiše sve. Nikako se ne dadoše nagovorit, da što primu.

XV.

Deveto ukazanje.

U četvrtak 25. veljače opet se množina ljudi sabrala kod špilje. Tek što je Bernardica došla odmah umuknu sve. Svi mužkarci skinuše šešire. Bernardica klekne i preobrazi se. Sve ljudstvo obuzme njeki strah. Gospoja progovori maloj:

„Kćeri moja, povjerit ću ti posljednu tajnu, koja je takodjer samo za tebe, a ti je ne smiješ nikomu reći, kao ni one prve dvie."

Iza kratke stanke opet progovori ove rieči:

„A sada idi, pij iz izvora, operi se u njem i jedi bilje, koje ovdje raste."

Bernardica ogleda se začudjeno, ali ne opazi nigdje vrela. Pretraži svu špilju, nu izvora ne nadje nigdje. Već htjede do bližnje rieke (Gave), nu Gospoja ju zadrži riečmi:

„Ne idi onamo. Niesam ti rekla da piješ iz rieke. — Dodji k izvoru, ovdje je."

Gospoja pokaže prstom na suhu zemlju o desnoj strani špilje, upravo na ono mjesto, koje je dan prije mala više put poljubila. Bernardica posluša i podje na koljenih onamo, nu ne nadje ništa. — Podigne zabrinuto glavu, a Gospoja joj dade znak, da počme kopati. Bernardica stala ručicami svojimi grebsti i odgrinjati zemlju. Okolo stojeći vidješe sve što mala radi, nu nitko nije si znao toga protumačiti.

Jamica, koju je mala izgrebla u brzo se ovlaži i za čas poteče iz nje mutna voda; jer je kroz piesak izvirala. Diete pogutne nješto vode i zagrize biljku, koja je nedaleko izvora rasla. Gospoja ju milo i zadovoljno pogleda i — izčezne. — U taj čas izadje sunce i pusti zlatne trake svoje na pirenejska brda. Voda je sve jače izvirala. Oni, koji dodjoše onamo, namočiše u njoj rubčiće svoje i piše sami od nje.

Izprva bijaše voda, kako spomenusmo mutna, nu za njekoliko dana razbistri se posvema.

Kad se je izvor razširio kao djetinja ruka, prestade dalje rasti. Vode je izticalo u minuti 85 litara ili na dan 122.400 litara.

Oduševljenje puka neda se opisati. Gdje god bi se Bernardica pokazala, sve joj je radostno klicalo govoreći: „Gle ide svetica!“ Mnogi se sretnimi scieniše, ako samo mogoše dotaći se njezinog odiela. — Mala se toga radi ni najmanje ne uzoholi. Ona ostade priprosta siromašna kćerka mlinareva. Ugibaše se ljudem gdje samo mogaše žureć se kući. Onoga dana, kad se je to dogodilo bijaše sajam u glavnome gradu one pokrajine — Tarb-u (Tarbes) kamo se je sabralo mnogo i od onih, koji su jutros sve vidjeli, što se bijaše dogodilo. Tako se je glas o tom u brzo razširio na daleko i široko. Mnogi učestnici sajma odoše još iste noći u Lurd da sutra zorom budu kod špilje.*

XVI.

Prvo lurdsko čudo.

U petak 26. veljače silan je sviet sabrao kod špilje — i mala je došla, nu Gospoje nije vidjela. Zaman je klečala na običnom mjestu. Iza duge molitve digne se a sviet ju počme izpitivati. Iskreno im ona prizna, da

*Napomena. Mjesto da procvate suhi grm ružom, presv. Bogorodica učinila je veće čudo, dala je izvor, kojega je voda tolike bolestnike i nevoljnike izliečila ne samo od tjelovnih nego i od duhovnih nevolja.

Gospoje nije danas vidjela. Istoga dana pozvaše ju pred sudbeni stol kao zločinku, jer da buni sviet, nu ni oni joj ne mogoše ništa zla dokazati, već ju pustiše, da u miru ode kući.

Toga dana dogodilo se prvo poznato čudo u Lurdu. Klesar Buriet bijaše sliep na jedno oko, već 20 godina. Iver kamena ozliedio mu ga. Liečnici tvrdiše, da je bolest neizliečiva. On si danas opere oko još mutnom vodom iz izvora u špilji i oko mu posve ozdravi.

Još iste večeri izradiše prijatelji Burietovi u pećini stube i načiniše kod izvora spremicu za vodu. Svieta sabralo se u večer oko jedne tisuće; špilju razsvietliše voštanicami. Svieća bilo do tisuće. Narod uzhićen pjevao Loretske litanije. Divan bijaše to prizor. Sav narod pjevaše zanosno u jedan glas: Majko divna! Prestolje mudrosti! Uzroče naše radosti, moli za nas!

XVII.

Sljedećih pet ukazanja.

Bernardica dolazila je redovito onamo i sljedećih pet dana t. j. 27. 28. veljače, zatim 1., 2. i 3. ožujka te danomice gledala nebesku Gospoju. Na nijedan od ovih 5 dana nije se ništa izvanredna dogodilo. Spominjemo da su svi oni dani od 11. veljače do 4. ožujka prem bijaše vrieme zimsko, bili prekrasni i bez ikakve magle. Nebo bijaše vedro i bistro

kao ribje oko. Gospoja dolazila je svaki dan, a kad je mala izmolila krunicu izčezla bi Gospoja.

Glasoviti Abbé Segùr opisuje držanje Bernardice ovako:

„Bernardica klečala je na kamenu pred špiljom mirno i neprisiljeno, pozorno gledajući u otvor špilje izmolila bi njekoliko zdravih Marija. U to se mala trznula; to je bio znak, da dolazi nebeska Gospoja. Brzo i nježno podigla bi mala ruke; činilo se kao da se sva pomalo uzdiže i ukočuje. Iz bliedoga lica djevojčice i cielog joj držanja vidilo se, koliko ona teži za onom, koju je u špilji vidjela. — Sviet je to sve začudjenjem motrio. „Sada“, „već vidi“, „već ju gleda“. — Takovi i slični glasovi dolazili bi iz naroda. Ljudi se počeli micati. Zvjedljivost tjerala ih bliže, a težko ih bijaše suzdržati, da malu ne sruše. Tišina je zatim postajala sve većom; srca prisutnih punila se pobožnimi čuvstvi. Napokon zašuti sve i nastade tišina kao u crkvi. Oči sviju uprte bijahu u Bernardicu. Mala bi se više puta vrlo liepo poklonila; u svem biću njezinom vidilo se duboko počitanje. Na licu pokazao bi joj se smiešak pun sreće i veselja Za tim bi se prikrižila križem svoje krunice tako pobožno, da se je govorilo: „Tako se križaju Svetci u nebu pred licem Spasiteljevim.“ Dok je molila krunicu, prebirala bi sad brže, sad polaganije zrnca na krunici; tko bi ju pozorno motrio, opazio bi, da joj se ustne ne miču. Najbliži prisutnici čuli bi, nu vrlo riedko, glasove iz njezina grla. Kadkada bi mala gledala još pozornije Gospoju, kao da nješto sluša, a kadkad bi i razgovarala s njom, nu toga nije nitko čuo. — Uz to bi se kadšto prekrižila.“ Jednoga dana upita njekoga: „Zar vi nieste ništa čuo? ja sam posve glasno govorila.“

„Niesam“, odgovori joj ovaj.

Svieću držala je lievom rukom, a desnom krunicu; kad nije imala svieće, držala je krunicu obadvjema rukama. Jednoč poslije vidjenja upita ju njeka gospoja:

„A tko te je naučio tako liepo klanjati se?“

„Nitko“, odgovori ona, „ja neznam kako sam se pred Gospojom klanjala, nu mislim, da moram činiti i ja onako, kako čini Ona. Prije nego ode, uviek me tako pozdravi.“ —

Kad bi ju tko pitao, — a to je vrlo često bivalo, — kako je izgledala nebeska Gospoja, nikad nije mala mogla naći zgodne rieči, niti slike, da opiše neizrecivu ljepotu Gospoje, pa zato si nitko nije mogao pravo predočiti prave njezine krasote.

Bernardica opisivaše ju ovako: Gospoja bila je kao odrasla djevojka od 15 godina, nu sa lica joj odsievalo veličanstvo vječnih dneva, u kojih promjene nema. Sva ljepota i kriepost bila u njoj sabrana. Ona bijaše uzor miline i čistoće djevojačke, uzor mate-

rinske dobrote i uzor najčišće najsvetije ljubavi. Glas joj bijaše milozvučan, kô srebreno zvonce, pogled nebeski, jednom riečju, uzor svega najljepšega i najuzvišenijega, što si um ljudski pomisliti može. Takova bijaše Marija. kraljica svega roda ljudskoga u slavi nebeske preobraženosti.

Kad bi malu tko upitao, je li liepa bila nebeska Gospoja, odgovorila bi: „Oh liepa, liepa, ljepša od svega". Jednoč bila je kod nje ljepotica na glasu — gospodjica iz Lurda pa kad ju upitaše, jeli Gospoja ljepša od ove gospodjice, odgovori mala: „O kud i kamo ljepša! Od nje što ljepše niti se pomisliti ne da, tko ju ma jednom samo vidi, umrieti bi htio samo da ju opet vidjeti može".

Mala je pozorno promotrila svaku sitnicu na Gospoji: lice, oči, odielo, pojas koprenu i čislo sa zlatnim križem. Kad bi ju tko pitao, jeli ova ili ona stvar slična odnosnoj stvari u Gospoje, nikad joj pokazana stvar nije bila ni slična, kamo li jednaka. Gospojino sve bijaše mnogo ljepše, toliko ljepše, da niti prilike Gospojinoj stvari nije mogla naći. Kad su ju upitali, da li je onaj sjaj, koji je okružavao Gospoju, sličan sjaju zviezda, mjeseca ili možda sunca, odgovorila bi ona: Oh kud i kamo veći bijaše onaj oko Gospoje". Najljepša i najfinija tkanina nije bila slična onoj, u koju je bila odjevena Gospoja. Kad bi joj pokazali najljepše modre boje i pitali ju, koja je

od ovih slična boji Gospojinog pojasa, odgovorila bi: „Niti najljepša boja modrine nebeske neda se prispodobiti modrini pojasa Gospojinog". Pokazaše joj najdragocjenije biserje, nu ni ovo ne bijaše slično onom koje je Gospoja imala na krunici, niti isto zlato lančića i križa na krunici ne bijaše slično običnomu zlatu, već kud i kamo ljepše i sjajnije.

Gospoja je obično gledala Bernardicu, nu kadkada podigla bi oči svoje i pogledala zadovoljno množinu svieta, koji se tamo sabrao i zadovoljno se nasmiešila. — Gospoji bijaše vrlo milo, što je toliko pobožnoga ljudstva onamo dolazilo, koje prem je nije vidjelo, ipak se je u tolikom broju ondje sakupljalo.

U utorak 2. ožujka dodje Bernardica opet župniku, da mu izruči poruku Gospoje, koja želi, da joj se nad špiljom sagradi crkva i da se u procesijah ide onamo. Župnik ju liepo primi. Već imadjaše mnogo dokaza o istinitosti njezinih vidjenja. Voda iz izvora obilno je tekla. Kad mu je mala izručila poruku Gospoje, reče joj župnik: Ja ti vjerujem, drago diete, ali to ne može biti bez znanja i privole g. biskupa. Zato ću sam otići k njemu i sve mu priobćiti".

Bernardica se tim zadovoljila i otišla kući.

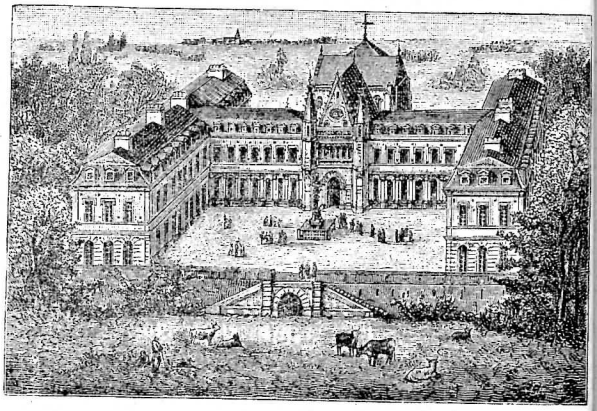

Samostan u Nevers-u.

XVIII.

Petnaesto ukazanje.

U četvrtak 4. ožujka bijaše zadnji dan od onih 14, na koje je Bernardica prema želji Gospoje imala dolaziti k špilji. Već u ranu zoru sabrala se ondje silna množina svieta i još se neprestano množaše. Gostione i kuće gradjana u Lurdu bijahu sve prepune gosti i pridošlicâ. Kod špilje sabralo se preko 20 tisuća duša. Staro i mlado moli krunicu ili iz molitvenika. Njeki grabe vodu vrčevi iz izvora. Tu vidiš gospodje u šeširih, ogrnute toplim krznom; tamo opet mužkarce, koji se

uzpeše na drveće, da bolje vide sve, što će biti. Bilo tuj i žandarâ i vojnikâ na konjih. Čuo se samo žamor naroda. Najednoč začuje se sa svih strana: „Eto svetice!“

Bernardica dolazila je s majkom svojom. Sve ju pozdravljalo, a ona nemareć za oduševljenje i klicanje svjetine, koracaše posred tolike množine tiho, zadubljena u misli o dobroj Gospoji. — Samo kadikad bi podigla glavu i zadovoljno pogledala otu množinu naroda, radujuć se, što ih se toliko sabralo, da izkažu počast nebeskoj Gospoji.

Kad je Bernardica došla k špilji, umukne sve. Blizu Bernardice stojeći čuli bi samo žuborenje vode tekuće iz izvora. Bernardico promieni se u licu, a sveti strah obuzme prisutne. Gospoja dodje i opet reče Bernardice da pije vodu iz izvora i njom se opere, zatim da jede biljku, koja je ondje rasla, te da reči, svećenikom, da se ovdje ima sagraditi crkva. Mala ju umoli neka joj reče, tko je ona; nu Gospoja joj ne htjede toga reći, već ju samo mila pogleda i izčezne. — Mala vrati se s majkom kući, a ljudstvo se malo po malo razidje.

Lurd leži u južnoj Francuzkoj pod vječnim sniegom pokritimi Pireneji. Prem to podnebje nije sklono suhu vremenu, ipak je svih ovih posljednjih 14 dana bilo prekrasno vrieme. Kad su dani ukazanja Marijinih minuli ne stade liepog vremena. Sutra dan iza ovog vidjenja Bernardičinog, zapane duboki snieg.

Čudesna ozdravljenja nastaviše se: sliepi progledaše, hromi prohodaše, gluhi čuše, a oni, koji liečnici proglasiše neizlječivo bolestnimi, ozdraviše peruć̀i se ili pijuć̀i ovu vodu. Bernardica išla je i sljedećih dana k špilji, nu niti jedan put nije očutila onog unutarnjeg glasa, koji ju je prije k svakom vidjenju zvao. Ondje bi izmolila svoje molitve, a iza toga vraćala se kuć̀i.

XIX.

Šestnaesto ukazanje.

Blagdan navještenja bl. dj. Marije sve se više približivao. To je onaj dan, u koji se je njekoč blaženoj Djevici ukazao Angjeo, pozdraviv ju riečmi: Zdravo, milosti puna, Gospodin s tobom, blagoslovljena Ti medju ženami.

Toga dana očuti opet Bernardica onaj nutarnji glas, koji ju je obič̀no zvao onamo. Puna svete radosti pohiti do onoga mjesta. Gradjani videć̀i ju gradom bježati jedan drugomu dovikivahu. „Bernardica ide k špilji!“ Brže od munje raznio se taj glas cielim gradom, pa kad je Bernardica stigla onamo, već se silan sviet sabrao kod špilje; bilo je i takovih, koji brže od nje onamo dohrliše. Možda je taj nutarnji glas još koga doveo onamo.

Dan bijaše krasan; sniega po dolinah ne stalo, a zemlja se osušila. Nebo bijaše bistro, ni oblačka na njem. Sunce je već izašlo i spuštalo zlatne svoje trake na sniegom pokrite

vrhunce Pirenejâ, i na sretne pobožne hodočastnike. Medju ostalimi bijahu ovdje klesar Buriet s ozdravljenim okom; prije hromi August Borde; prije gluha udovica Krozat i Benedikta Kazo, koju je ostavila groznica, svi čudom po zagovoru svete Djevice a uporabom vode iz izvora u špilji izliečeni, — **premda ova voda, kako je ljeć̀nički dokazano, nema nikakve druge ljekovitosti nego obič̀na voda,** — i još mnogo drugih ozdravljenih bolestnika.

Bernardica dodje, klekne i preobrazi se. Župnik naložio joj još prije, da upita Gospoju za njezino ime. Bernardica progovori po nalogu župnika, dakle u ime crkve:

Oh draga Gospojo, imajte dobrotu reć̀i mi tko ste i kako se zovete? Gospoju obasja veće svjetlo — smiešak kojim je djetetu odgovarala — budne još ljubkiji nu Ona ne odgovori ništa.

Bernardica usudi se još jednoč upitati: Draga Gospojo! zar mi nećete reć̀i tko ste? Gospoju obasja još veće svjetlo; — nebeska sreća zasja joj na licu. Bernardica usudi se djetinjskim pouzdanjem i po treć̀i put zapitati Gospoju: Draga Gospojo, molim Vas, recite mi Vaše ime — recite mi tko ste? Gospoju obasja najveć̀i nebeski sjaj — nu još ne odgovori ništa.

Diete zadubilo se u razmatranje divne prikaze — a Ona kano da se zadubila u razmatranje i klanjanje presv. Trojstva.

Kad je Bernardica i četvrti put upitala Gospoju za ime, digne Gospoja oči k nebu — razširi ruke — i pusti, da joj se krunica pomakne po ruci. Zatim digne ruke — pusti ih k zemlji i opet digne, lice bude joj nepomično — sjajnije i veličanstvenije nego ikad prije — oko gubilo se u nedohitnoj nasladi; pogledom punim hvale, ljubavi i klanjanja a uprtim u nebo, reče veliku rieč imena svoga:

„Ja sam bezgrješni začetak.“

U taj čas izčezne Gospoja. — Ovaj prizor duboko se usadi u srce Bernardici. Kad bi god kasnije to pripoviedala — ona bi to tako živo i naravno pokazala — da su se svi čudili.

Često se je dogodilo, da su oni koji su ju gledali, kad je taj prizor pokazivala, bili do suza ganuti. Njeki gospodin, videći to, reče: „To mi je dosta; vjerujem. Ovo diete moralo je nješto vidjeti — jer samo nikako nebi moglo izmisliti, onoga — što čini. — A ono što je vidjelo — nije iz ovoga svieta.“

XX.

Sedamnaesto i osamnaesto ukazanje.

Učinci ovoga čuda Božjega pokazaše se doskora. Nebrojeni nevjerci i okorjeli grješnici obratiše se, mnogi lihvari prestadoše varati; razbojnici prestadoše krasti i robiti a mnogi u svadji i neprijateljstvu živući izmiriše se.

Kad je došlo vrieme uskrsno — sve je grnulo k izpovjedaonicam i stolu Gospodnjem.

U to prispije svetkovina slavnog Uskrsa Gospodnjega.

Na uskrsni ponedjeljak — pozove opet Bog po nutarnjem glasu Bernardicu k špilji. — Ona podje radostno. Silan sviet sabrao se ondje — prem nije nitko znao, da će doći Bernardica i da će opet gledati nebesku Gospoju. Toga dana, dogodilo se veliko čudo, na očigled svemu narodu.

Bernardica klečala je pred špiljom — držeći u sklopljenih rukuh — neobično veliku voštanicu. — Svieća doticala se doljnim krajem zemlje a gornji kraj držala Bernardica u rukama.

Bernardičino lice promieni se, a ona podigne sklopljene ruke više gore i tako se sbude, da su joj prsti došli upravo na plamen svieće.

Preobražena Bernardica klečala je nepomično, dok je plamen lizao — prstiće njezine. — Vjetrić je puhao, i gibao ga ovamo onamo — a sve po rukuh Bernardice. Bernardica, niti da bi okom krenula. — Prisutne su trnci prolazili. Sve se ljudstvo počelo tiskati bliže — da bolje vidi to čudo. Kraj Bernardice stajao je liečnik, doktor Dosu (Dossous).

On odmah izvadi uru, da vidi kako dugo će to trajati. — To potraja četvrt ure. — Mnogi prisutni videć to viknuše — „izgorjeti će“ njeki pače htjedoše odmaknuti svieću, nu

drugi ih od toga odvratiše veleć im: „Ostavite ju, ona ne ćuti ognja, čekat ćemo dok se to svrši“ — Sveti strah obuze prisutne — „Čudo, čudo“ čulo se govoriti sa sviju strana; nu mala — nepomično molila dalje. — Napokon opaze kako je mala zadrhtnula, a lice joj bude kano obično. — Nebeska Gospoja vratila se u nebo.

Doktor Dosu — primi malu za ruku; nu ruka bijaše biela i neozliedjena. — Plamen je nije opalio. Vrući plamen poštedi ruku one djevojčice, koja je gledala majku Stvoritelja svieta.

Prisutnik njeki pomisli, da Bernardicu ne peče vatra, pa uzme brzo svieću i neopažen primakne ju k ruci Bernardičinoj. Nu ona uplašena povikne „jao gospodine, opeći ćete me!“

Sviet se iza toga razidje domom svojim, a Bernardica vrati se kući. — Bernardica vidila je te godine još jednoč dobru Gospoju i to 16. srpnja — na dan skapularske Majke Božje. U tom vidjenju ohrabri i utješi nebeska Gospoja pobožno ovo diete, da u bolesti i drugih nevoljah ne smalakše; a zatim se povrati kraljica nebeska u svoje kraljestvo.

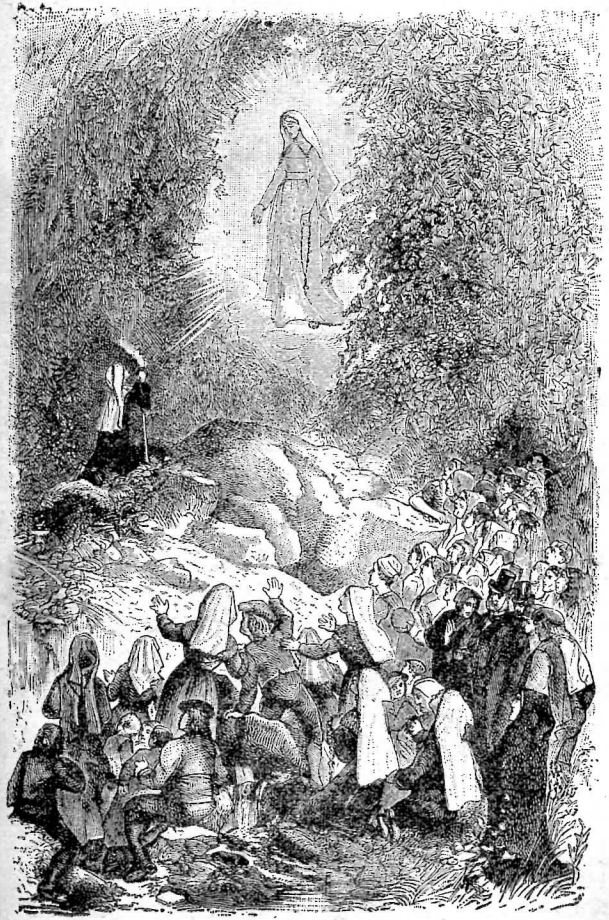

Bernardicu ne pali plamen svieće.

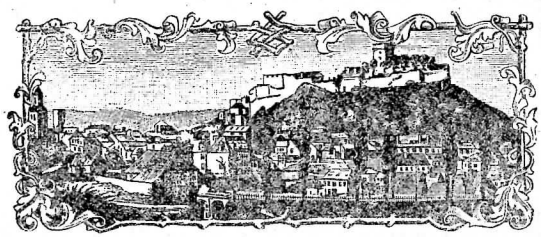

Grad Lurd.

XXI.

Daljnji život Bernardičin.

Župnik lurdski Pejrama, da izvrši nalog bl. Djevice — sabiraše dobrovoljne prinose za gradnju crkve. I dolazile su velike svote. — Župnik dade nacrtati planove i poče graditi veličanstvenu crkvu.

Na tom svetom mjestu vidjevala se višeput siromašno odjevena djevojčica, koja je s drugimi klečala i molila. Bila je to mala Bernardica. — Da nije sgodimice ovaj ili onaj od prisutnih rekao njezinog imena, nitko ne bi bio pomislio, da je to ono sretno diete, koje je vidjelo Majku Božju.

Mala živila je kod svojih roditelja u tišini i siromaštvu. Djelo, koje je ona počela — prihvatile su sada jače ruke.

Kraljica nebeska — bl. dj. Marija — koja je na zemlji siromašna i svietu nepoznata bila — izabrala si je takodjer siromašno i

svietu prije nepoznato diete, da ju ono vidi i da njemu objavi tajne nebeske.

Velika poniznost — bijaše ono dragocjeno blago, koje je sakrito bilo u srcu Bernardičinom, koje se toliko mililo bl. Djevici i koje je bl. Djevica njoj za čitavog života sačuvala. Nije joj sv. Bogorodica uzalud odkrila tajne — koje su bile samo za malu. Nju je sama bl. Djevica sačuvala od izkvarenosti svieta — i tako ostane Bernardica živom slikom djetinjske nevinosti, jednostavnosti i istinitosti. U pobožnosti i poniznosti njezinoj ne bijaše ništa nenaravna ni prisiljena. — S drugimi djevojčicami veselo se igrala i bježala u prostom vremenu po poljanah — i zajedno s drugimi išla u školu. Čudi je bila vrlo mirne. Sveti mir lebdio joj uviek na čelu, malo je govorila — nu to se vrlo težko opažalo.

Učila je težko, dosta je vremena prošlo dok je naučila dobro čitati i pisati. U Francuzkom književnom jeziku, sve se više usavršivala, dočim je prije govorila — i s Majkom Božjom — narječjem pokrajinskim pirenejskim. Što je više hodočastnika dolazilo na sveto ono mjesto to je ona više morala odgovarati na stotine i stotine pitanja — koja su joj hodočastnici stavljali. Prem je volila tišinu i mir ipak je uviek rado odgovarala na svako pitanje. — Odgovori njezini bijahu jasni, bistri, sigurni — nikad ni u najmanjoj stvarci nije si protuslovila. Sama nije nikada počimala

razgovora o nebeskih svojih vidjenjih. — Nu kad bi ju pitali rado je i točno odgovarala. — Kod toga nije se nikad prepirala. — Ako se je tko našao, koji joj ne bi htio vjerovati ona bi mu posve mirno malne ravnodušno odgovorila. „Tako sam vidjela i to znam, što drugo da Vam još rečem? nato bi zašutila. — Jednoč joj njeki gospodin — na izliku samo reče: Ali drago diete ti se varaš, dragi Bog i sv. Djevica ne znadu onoga narječja u kom si ti govorila. — Bernardica mu mirno odgovori: Ako oni ne znadu — kako bi mi znali? Ako oni toga ne razumiju — tko je onda nama dao da razumijemo? Protestanat njeki, glasoviti učenjak-pravoznanac dodje s jednim katoličkim svećenikom k Bernardici. Dok mu je ona kazivala dogadjaj — tako ga je ganulo ovo kazivanje — da su mu suze navrle na oči.

„Gospodine, — reče on svećeniku — neka reče tko šta hoće — ja sam osvjedočen, da je to sve istina.“

Novaca ili drugih darova — nikad nije Bernardica od nikoga htjela da primi. — Ljudi videći siromaštvo ove obitelji — često su joj na silu nudili darova — nu mala ne htjede da primi stvari ni od najmanje vriednosti, a tako ni roditelji njezini.

Njeka gospodja metne potajno maloj u džep dva dukata, nu Bernardica, osjetiv to zahvali se gospodji na dobroti te odlučno odbije dar.

„Ali drago diete molim te uzmi, nastavi gospodja, ta tvoji su roditelji siromašni, ja ti to od srca dajem — ubogo diete, tebi valjda kadkada uzmanjka i svakdanji krušac.“

„Ne imam ga uviek — odvrati joj mala, nu meni malo treba.“

Gospoja morade uzeti novac natrag. Mišljahu njeki, da je to jedna od onih triju tajna; naime, da Bernardica ne smije od nikoga ništa primiti. Bernardica bijaše diete nebesko, zato nije trebala blaga zemaljskoga.

Na 3. lipnja 1858. na samo sv. Tielovo primi ona prvu sv. pričest. Još dvie pune godine iza tih dogadjaja — išla je ona s drugom djecom u školu u Lurdu.

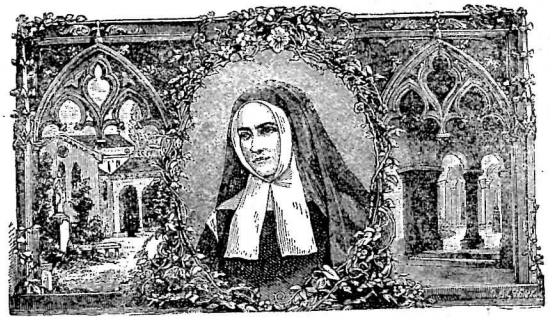

Sestra Marija Bernarda.

XXII

Bernardica u samostanu

Dok je nebeska Gospoja dolazila u špilju, dotle je Bernardica bila njezinom glasnicom — i živila medju drugim ljudima. — Nu čim se sv. Djevica vratila u nedohitne visine nebeske — ode i njezino diete u samoću, da živi životom skrovnim, životom milosti i poniznosti, kako je i Majka Gospodinova njekoč na zemlji živjela. Bernardica ode u samostan.

Milosrdne sestre u bolnici Lurdskoj rado ju primiše pod svoj krov. — Tuj stupi najprije u djevojačko družtvo „djece Marijine.“ — U tom družtvu bodrila je ona svojom pobožnošću drugarice svoje na kršćansku savršenost. U samostanu lurdskom živjela je Bernardica više godina. — Godine 1866. ode u glavni

samostan milosrdnih sestara u Nevers i primi na dan sv. Ane, majke bl. Djevice Marije (26. srpnja) redovničko ruho iz ruku biskupa Forkade-a. — Tamo je odsada živjela pod imenom sestre Marije Bernarde, u miru i tišini udaljena od buke ovoga svieta. Pristup k njoj ne bijaše više tako lasan kao prije. — Ona je svietu dala dosta dokaza za istinitost svojih vidjenja a preostali život njezin bijaše posvećen jedino — nebu.

Druge sestre, dvorile su po gradu bolestnike — a nju zadržaše u samostanu, da obavlja kućne poslove. — Samo u osobitih zgodah moglo se s njom govoriti. Njezin život kako smo spomenuli bijaše posvećen Bogu.

Trinaest-godišnji boravak njezin u tom samostanu pun je kriepostnih djela i patnje od težkih bolestih; što ih je Bog slao na izabrano diete Marijino. Bog je nju i sad pohadjao — nu ne vidjenji nebeskimi već križem i mukom. — Grozne muke u bolesti, podnosila je neprekidnom strpljivošću, dà veseljem. Višeputi mišljahu, da joj je smrt blizu, nu Bernardica smješeći se tješila ih govoreći: „Ne ću ja još umrieti.“

Tielo bilo joj uviek slabo. O njezinoj bolesti kaže jedno izvješće: „Prsa gorila su joj od vrućine, a cielo tielo bijaše jedna rana.“

Drago joj bilo što Bog tolike boli šalje na nju. — Nikad nije molila, da ju bolest ostavi. — Pače šalila se, veleć, da su to malenkosti.

— I za najvećih bolih, u postelji obavljala je njeke ženske ručne radnje, od srca hvaleći Bogu, što joj takove muke šalje, da ju u krieposti ojači.

Velika, čista i prava poniznost, bila joj u srce usadjena. Sebe je držala najnevriednijom od sviju sestara. Glavarica samostana prizna, da u duši sestre Marije Bernarde, nikada ne bijaše ni sjenke oholosti, ni samoljublja.

U njoj ne bijaše ništa prisiljena, i nenaravna, a pisatelji njezina života kazuju, da se je kadkad rado i našalila.

Laser veli o njoj: „U 25. godini njezinoj lice bilo joj je posve djetinsko. Kad s njom govoriš, radjaju ti se svete misli, uzplamtiš za sve dobro. — Uzhićen s njezine bezgrješne nevinosti dieliš se od nje, ne čudeć se ni najmanje, što je presveta Djevica, ovo angjeosko biće toliko ljubila."

Bernardica je rado i mnogo čitala; nu nijedne knjige radje i češće od sv. Evangjelja. Iz njeg je naučila goruću ljubav prama Božanskomu Učitelju — najvećem uzoru svake pravednosti. Uzvišena i mila slika Spasitelja i nezaboravna slika sladke mu Majke, koju je ona svojima očima vidjela, lebdile joj neprestano pred očima. Sveti i trpljivi život, gorka muka i smrt Spasitelja, užeže u njoj toliku ljubav prama svetom križu, da je sva gorjela od ljubavi. Križ Isusov ljubila je nada sve. Razmišljanje o muci Spasiteljevoj, tako

ju diralo u dušu, da je često i suze ljubavi lievala ganuta krotkošću Boga — čovjeka. — Svetu obitelj, Isusa Mariju i Josipa vruće je ljubila. — Spomen na dobroga i pravednoga sv. Josipa, duboko joj se usadio u srce. — Njega je za Bogom i presvetom Bogorodicom najviše ljubila i štovala. — U molitvi bijaše sabrana dà uzhićena. Razgovor njezin s Bogom bijaše od srca. Ostale sestre vrlo su ju volile radi njezine susretljivosti, djetinjske veselosti i naravne živahnosti duha.

Jednoč sjedile sestre, za odmora, u vrtu samostanskom. Sestra njeka pripoviedala je, da je čitala u životopisu sv. Terezije, kako je jednoč Isus kao malo diete, došao k njoj u sobicu, dok je molila, i spustio se u njezin naručaj. U taj čas začuje sv. Terezija glas zvona, koje ju je zvalo na zajedničku molitvu.

Da ne pogrieši u redovničkoj pokornosti, pohiti na molitvu, ostaviv maloga Isusa u sobi. — Vrativ se od molitve — nadje još sveto diete u sobi. Sestra Bernarda čuvši to reče, da ona ne bi tako učinila. — Nego što bi vi učinila?" upitaju sestre. „Ja bi odnjela Isusa u naručaju — k zajedničkoj molitvi sigurno me ne bi ostavio" odgovori im ona. Drugom zgodom srela je njeka gospoja Bernardu u crkvi i pala pred njom na koljena hoteći joj poljubiti ruku. — Bernardica pobjegne, ode glavarici i umoli ju, da joj ne dopusti

više javno ići u crkvu — bude li izložena takovim napadajem.

Iz ovih nekoliko rieči vidimo, koli svet, Bogu drag i obilan milostmi bijaše život Bernardičin u samostanu.

Glas naroda, koji se je čuo kod špilje, „gle svetice“ „ide svetica“ — doista bijaše glas Božji.“

Bernardičin život bijaše živa slika života presvete Bogorodice. — Nije joj badava obećala presveta Djevica, da će ju usrećiti, nu ne na ovom već na drugom svietu — u vječnosti.

Lasno je dakle razumjeti, zašto se je Bernardica, poslije nebeskih vidjenja povukla u samoću, — da živi za nebo. — Pobožnoj pastirici, koja je vidjela Kraljicu nebesku, bijaše zadaćom, da bude u javnosti posrednicom medju nebom i zemljom. Majci Božjoj, bila je ona glasnicom, da obznani ljudem ukazanje svete Bogorodice na zemlji; da javi ljudem rieči upute i naloge njezine o izvoru i upotrebljavanju vode toga izvora; a svećenikom Crkve, da javi poruku blažene Djevice, neka se na tom mjestu sagradi crkva te mnogo ljudi da dolazi ovamo u procesijah.

Ona je to sve vjerno izvršila, a za tim otišla u tišinu i mir samostanskoga života; njezinu ulogu preuze sada Crkva, najprije po Mariji Dominiku Pejramale-u župniku lurdskomu. Bernardica pak poslije trinaestgodišnjeg izvrstnog redovničkog života položi 22. rujna 1878. svečane redovničke zavjete i pokloni svoje srce za uviek božanskomu zaručniku čistih duša — Razpetomu Spasitelju.

XXIII.

Blagoslov kipa bogorodičinoga i gradnja crkve nad špiljom.

Na onom mjestu na kom je Bernardica vidjela bl. Djevicu, postaviše krasan kip Majke Božje. — Izradio ga, vjerno po opisu Bernardičinom glasoviti umjetnik kipar Fabiš. Umjetnik predočio je bl. Djevicu u onom času, kad govori: Ja sam bezgrješni začetak. Taj kip je prava umjetnina. Nu kako će ljudska ruka uraditi što slična biću nebeskomu? Kad je Bernardica vidjela taj kip reče: „Vrlo je liepo izradjen ali još nije Ona.“

Na 4. travnja 1864. osvanuo u dolini lurdskoj prekrasan proljetni dan. Sunce puštalo je blage svoje trake na brežuljke i doline — a na nebu ne bijaše ni oblačka. Toga dana imao se obaviti blagoslov kipa Marijina. Silan sviet sabrao se s bliza i daleka, svega skupa 50-60 tisuća duša. Silno to množtvo kretalo se polako u procesiji k onoj pećini u kojoj ne davno stajaše Majka Spasitelja svieta. Liepo li se već toga dana izpunila Njezina želja, da mnogo ljudi u procesiji ovamo dolazi.

Procesiju je vodio i blagoslov obavio sam

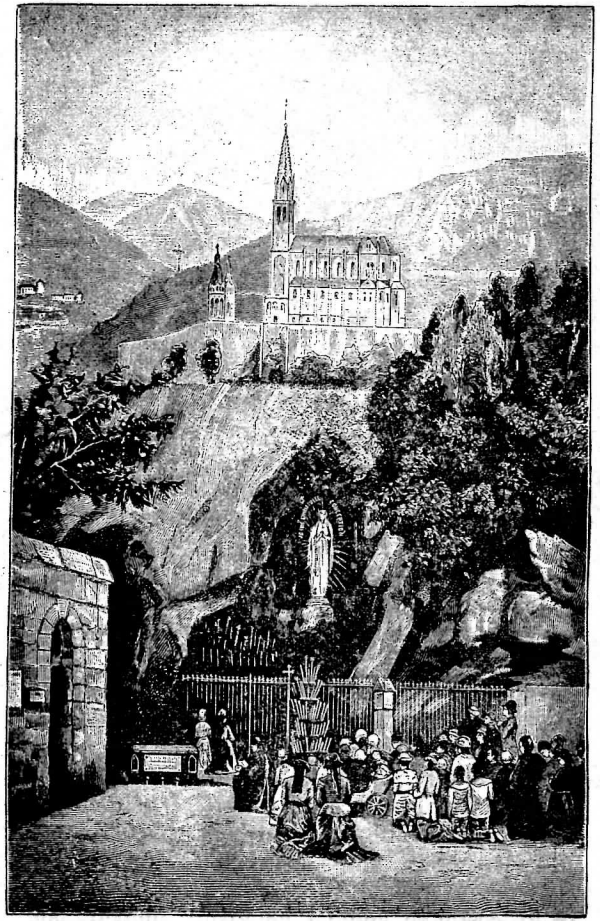

Špilja lurdska.

biskup, okružen svojimi doglavnici a 400 svećenika pratilo je procesiju. Dok je procesija išla k špilji, ležala je Bernardica težko bolestna u bolnici, hvaleći od srca Bogu što ju je tako sačuvao od hvale hodočastnika. Nju je sve slavilo — da i svećenici s prodikaonice govorahu o njoj kao izabranoj kćeri Marijinoj. Od svega toga Bernardica niti je šta čula niti šta vidjela — Nu ova bolest ne bijaše Bernardici na smrt, ona ozdravi opet.

Veličanstvena crkva gradila se na mjestu ukazanja sv. Bogorodice Na 2. i 3. srpnja 1876 dogotovljena je i posvećena ta crkva Majci Božjoj Lurdskoj i ujedno okrunjen zlatnom krunom kip bl. Djevice na glavnom oltaru. Sveti otac Papa Pijo deveti, poslao je k toj svečanosti, dva kardinala. Jedan je posvetio crkvu a drugi okrunio kip Bogorodičin. Ovoj svečanosti prisustvovahu osim dvojice kardinala još 30 biskupa, 3000 svećenika i 100.000 hodočastnika sa sviju strana svieta.

XXIV.

Smrt roditelja Bernardičinih.

Otac Bernardičin Francisko Subiru ostade uviek siromašan, pobožan i pošten čovjek. Jednoga dana nadjoše ga u jednoj sobi samostana u Lurdu klečećeg i vruće molećeg pred slikom, koja je predočivala vidjenja Bernardičina. Oboliv, primi svete sakramente

umirućih — a zatim je još dugo, dugo molio i napokon umro u Lurdu sretnom smrću na 4. ožujka 1871. Bilo upravo u subotu, 13 godina iza vidjenja Bernardičinih u onaj isti dan, koji bijaše zadnji od onih 14 na koje je Bernardica po želji nebeske Gospoje dolazila u špilju. Majka Bernardičina umrla je još prije — t. j. na 8. prosinca 1866. na sam blagdan bezgrješnog začetka bl. dj. Marije. Toga dana služila se prvi put večernja u kapeli kripte t. j. u podzemnih prostorijah buduće crkve.

Još iste godine čitana je u toj kripti i prva sv. misa — a Bernardica bijaše sretna toj svečanosti prisustvovati.

XXV.

Zadnja bolest i smrt Bernardice

Njekoliko dana iza kako je položila svečane zavjete dodje na Bernardicu zadnja bolest iz koje se više nije ustala.

Na 11. prosinca legne u postelju, a 12. i 13. prosinca 1878. još jednoč svečano izjavi sve, što joj je obznanila Djevica bez grieha začeta. Toj izjavi prisustvovahu dva zastupnika, jedan biskupa Tarbskoga, drugi Neverskoga, zatim glavari milosrdnih sestara u Nevers-u i njezin izpovjednik.

Za izjave bijaše Bernardica vanredno vesela; rado i veselo odgovarala je na dugi

niz pitanja, uzhićeno izgovarala je u pirenejskom narječju, one svete rieči, koje su izašle iz ustiju presv. Bogorodice:

„Ja sam bezgrješni zečetak".

Punih 20 godina iza vidjenja, potvrdi sestra Marija Bernarda ono, što je govorila pastirica Bernardica. Sad istom dodje čas smrti njezine. Smrt se svakim časom približavala. Uz to što je vrlo težko disala još nadodje i rana na desnom koljenu. Iz kreveta ili naslonjača nije se sama niti maknuti mogla. Kao što bijaše božanski zaručnik duše njezine njekoč pribit na križ, tako je i Bernardica bila sada kao privezana na postelju i naslonjač. Često je uzdisala: „Bože moj — predajem Ti se! — Bože moj — ljubim Te! — Bože moj — drago mi je to, ja želim Tvoj križ!"

Tielo joj je bilo vrlo osljabljeno; njezin život kao da je sav bio u očima. Oči joj bijahu svakim danom svjetlije i sjajnije; sjajile se kao razsvietljene nebeskom vatrom, dok je promatrala nebo, križ ili sliku Majke Božje Tako je trpila sve do proljeća godine 1879. Sljedećeg dana iza svetkovine sv. Josipa, upita ju svećenik imenom Fabre, što si je izmolila od sv. Josipa. Ona mu veselo odgovori: „Molila sam ga za milost da sretno umrem." — I gle što je molila, to je izmolila. Dne 28. ožujka podieli joj njezin izpovjednik sv. sakramente umirućih. Primiv sv. sakramente umoli vrlo ponizno glavaricu i sve sestre za oproštenje

i zahvali za svu brižljivost i trpljivost, koju su joj izkazale. Nu smrt još nije došla. Kad su joj boli popustile šalila bi se o svojoj smrti.

U velikom tjednu 1879. podvostručiše se njezine boli. Gospodin je htio, da i Njegova izabranica više trpi onda, kad se slavi spomen muke Njegove. Dodje Uskrs, a Bernardica bijaše još uviek na brdu Kalvarije t. j. u velikih mukah. Na uskrsni utorak započe njezina duhovna smrtna borba. Nečisti duh napastovao ju silno. Ona se potuži ravnatelju samostana, da ju neprijatelj spasenja vrlo muči i doda: „Nu čim reknem sladko ime Isus, svaka napast prestane".

Sveta pričest ojači bolestnicu. Na večer reče sestri Nataliji, prama kojoj je osobito pouzdanje imala: „Draga sestro, bojim se, bojim se."

Sestra ju utješi, a Bernardica joj odgovori: „Oh tolike sam milosti primila, nu bojim se da sam se premalo njimi okoristila".

Na uskrsnu sriedu u jedan sat poslije podne dade dozvati svoga izpovjednika, hoteć si još jednom dušu očistiti svetim sakramentom pokore. Sveti otac papa Pijo IX. podieli joj već u prijašnjoj bolesti posebnim pismom (breveom) papinsko odriešenje za čas smrti. Kad su joj podieljivali to sv. odriešenje zaželi u rukama držati pismo sv. Otca. Dadoše joj ga. — Da zadobije podpuni oprost, reče glasno ime „Isus". — Zatim reče iz srca:

„Bože moj, ljubim te svim srcem i svom dušom svojom". — Svećenik počme moliti molitve umirućih. Bernardica je slabim glasom molila za njim. Okolo stojeći opaze, kako je na časove živo upirala velike svoje oči pune žarke ljubavi u sv. Razpelo. Kad joj ga dadoše u iznemogle ruke; prihvati ga grčevito i pritisne na srce svoje, kao da želi u nj utisnuti sliku razpetoga Spasitelja. U tri četvrta na tri dodje k njoj sestra Natalija. Bernardica pruži obje ruke prama njoj i umoli ju: „Oh budite mi na pomoć, molite za mene!"

U razpetom Spasitelju tražila je i sada jakost, ljubeć presvete rane Njegove. Za malo dade znak da žedja, nu prije nego okusi vodu, prekriži se onako, kako je njekoč vidjela bl. Djevicu križati se. Pogled na veličanstveni taj znak sv. križa duboko gane prisutne. Sada promjeni se lice njezino, a tri uzklika njezina pokazaše, da je bl. Djevica došla po izabranu kćerku svoju, da ju odvede u obećani joj „drugi sviet", da ju ondje „usreći".

Na to izmoli još dvaput molitvicu „Zdravo Marijo", koju je toliko puta pred špiljom molila. Sestre su napried molile. — Kod treće zdrave Marije izriče samo: „Sveta Marijo — majko Božja" — i nakloni glavu, te preda čistu dušu u ruke Stvoritelja svoga.

Bilo je upravo u 3 ure poslije podne. Ista ura, u kojoj je Isus izdahnuo na križu. Bijaše

srieda, dan posvećen sv. Josipu, a 16. dan mjeseca travnja 1879.

Mrtvo joj lice bilo je liepo i svietlo; ono oko, kojim je najprije vidjela bl. Djevicu ostane otvoreno i nije se nikako zatvoriti moglo. Tielo ostalo joj gibko i mekano, mrtvačkog na njem nije bilo vidjeti ništa. Tielo joj prenesu u olovni lies i stave u nj izpravu sa životopisom njezinim.

XXVI.

Sprovod Bernardice.

Tielo Bernardice izložiše u samostanskoj crkvi. Vienac srebrenih ruža sjajio se nad crnom njezinom koprenom. Na djevičanskom onom tielu, koje se njekoč preobrazivalo, ne bijaše tragova smrti. Ono bijaše bielo, milo i mirno. Poluotvorene njezine oči kao da su svaki čas spremne otvorit se i gledat Djevicu bez grieha začetu. — Činilo se kano da sniva na odru slave svoje. Ne možeš se dosta nagledati dobre te sestre. Osobito su dječica rado dolazila k njoj. U ona tri dana, što bijaše izloženo tielo njezino, pohrlio sav grad Nevers da vidi siromašnu sestru, izabranu kćerku Marijinu i da se pomoli kod tiela njezina.

Biskup Neverski Belong dielio je sv. potvrdu u planinah, na granici svoje biskupije, i tamo začuje glas o smrti Bernardičinoj. Odmah prekine biskup svoje putovanje, da

izkaže posljednju počast izabranom ovom djetetu Marijinu. Silan sviet sabrao se na sprovod. Svi svećenici grada i okolice, pače njeki i iz daleka dodjoše. Iz Lurda dodje glavar redovnika tamošnjih (Misijonara bezgr. začetka bl. Djevice Marije), zatim svećenik Pomijan, koji je pripravljao Bernardicu na prvu sv. pričest: nadalje Henrik Laser, glasoviti pisatelj lurskih dogadjaja i čudesa, i druga najveća gospoda i najodličnije gradjanstvo. Sprovod bijaše sličan velikom slavlju. Biskup uz veliku asistenciju svećenstva sprovadjao ju do mjesta počinka i govorio nad grobom njezinim vrlo ganutljivo slovo.

Istog dana bijahu za pokojnicu svečane zadušnice u crkvi nad špiljom i u župnoj crkvi lurdskoj.

Tielo Bernardice počiva u kapelici sv. Josipa u samostanskom vrtu u Nevers-u.

XXVII.

Lurdsko proštenjište, kakovo je danas.

Već je minulo 30 godina, od prvog ukazanja bl. Dj. Marije u Lurdu.

Velika crkva na čast Majci Božjoj, sagradjena je. Na 36 žrtvenika čita se u toj crkvi sv. misa. Svećenici, misijonari bezgrj. začetka bl. Dj. Marije, sagradiše si kod crkve samostan.

Danas je Lurd — svjetsko proštenjište. Hodočastnici dolaze sa sviju strana svieta, iz

ciele Francuzke, Englezke, Njemačke, Belgije, Španije, Rusije dapače i iz Amerike. God. 1883. kad se je slavila dvadesetpetgodišnjica ukazanja Majke Božje u Lurdu došlo je onamo oko 500.000 hodočastnika.

U prve 4 godine dogodila su se, sudbeno dokazana 44 čudesna ozdravljenja.

Pravo je dakle rekao sv. otac Papa Pijo IX. njekoj bolestnoj rimskoj gospodji: „Idite u Lurd tamo se dogadjaju čudesa". Godine 1886. pohodiše špilju 2 kardinala (Desprez i Neto): Patrijarka lisabonski; Nuncij u Portugalskoj msgr. Vanutelli, 57 nadbiskupa, biskupa i drugih prelata. Crkva M. B. Lurdske u Lurdu jest, po obćenitom sudu — najljepša crkva na svietu u koju se hodočasti. Ovu crkvu podigla je ljubav k Majci Božjoj za to je ona, kako njetko reče, liepa — kao Marija.

U crkvi imade 15 kapela. Žrtvenici u tih kapelah svi su iz liepoga bieloga mramora. Veliki žrtvenik, sav je iz kararskoga mramora. Na njemu je kip Majke Božje, (173 Cm. visok) iz najčišćega bieloga mramora izklesan. Nad tim kipom svietle se rieči „Ja sam bezgrješni začetak."

Na glavnim žrtvenikom, drže dva srebrena angjela zlatnu palmovu grančicu, koju je blagopokojni sv. otac Papa Pijo IX. poslao na dar u Lurd.

Darovi crkve veliki su i obilni.

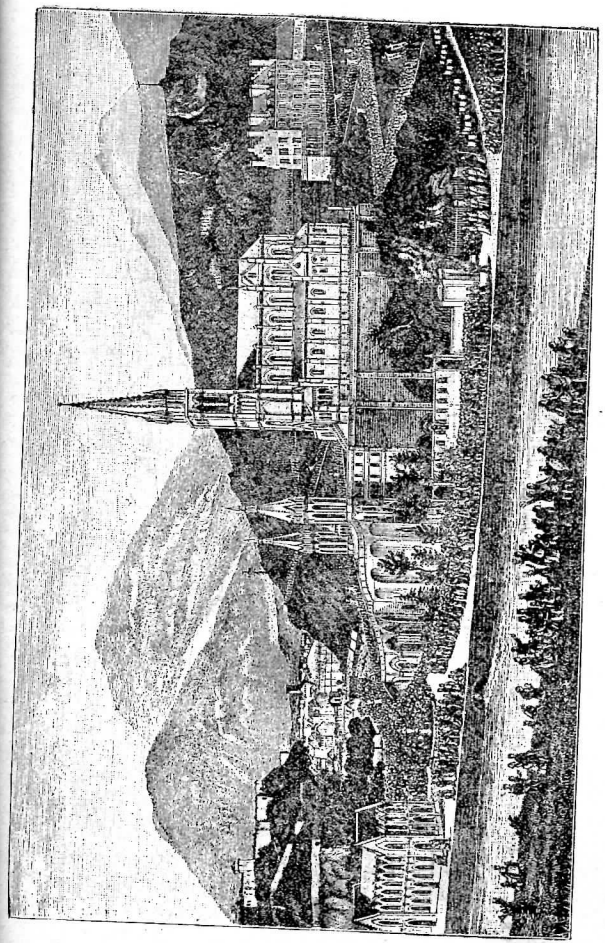

Crkva majke Božje Lurdske.

Svega skupa darovano je toj crkvi 8000 darova. Medju timi imade 59. dragocjenih kaleža, 15 čestičnjaka i 7 pokaznica. Jedna od ovih pokaznica opisana je u posebnoj knjižici. Darovana je onoga dana, kad je krunjen kip Majke Božje, nu ime darovatelja — nije poznato. Na toj pokaznici jesu 63 kipa u plohorezbi, špilja Lurdska i kip M. B. Lurdske kip sv. Josipa i još drugih 16 kipova, i 32 medaljona, na kojih je naslikano svega skupa 100 osoba. Na toj pokaznici imade 1300 diamanata, 4100 riedkih dragocjenih kamena, 22. zviezde od briljanta, i 32 sjajna liljana, koji okružuju lurdsku špilju. Tu je pokaznicu izradio gosp. Kollat u Lionu. Radio je na njoj sa 36 izabranih radnika — pune 4 godine.

Blagopokojni sveti otac papa Pijo IX. poslao je na dar M. Božjoj Lurdskoj i zlatnu ružu.

Barjaka darovano je crkvi 500 komada, izvezenih srebrom i zlatom.

Sada je sagradjena u Lurdu još jedna crkva — crkva sv. krunice. Tu je misao zamislio i osnovu gradnje odobrio — dični naš sv. otac papa Leo XIII.

Godine 1883. (u dvadesetpetgodišnjici ukazanja) pozvao je on cieli kršćanski sviet, da osobito rado moli sv. krunicu, da si po njoj kršćani izmole osobitu zaštitu Majke Božje.

Na spomen toga — odlučio je sv. Otac da se sagradi u Lurdu crkva sv. krunice.

Ta crkva imati će 15 kapela, svaka od ovih kapela biti će posvećena jednomu od 15. otajstva sv. krunice.

Dne 18. srpnja 1883. blagoslovio je kardinal Desprez u prisutnosti 16 francuzkih biskupa — temeljni kamen ovoj crkvi.

Svaka kapelica stojati će 35.000 franaka (od prilike 16.000 for.)

Do god. 1887. (u svibnju) potrošeno je na crkvu sv. krunice — 1.131.486 franaka, a to su sve dobrovoljni prinosi hodočastnika i drugih kršćana.

Ovaj opis proštenjišta Lurdskoga svršavamo viešću koju čitamo u 6 broju (god. 1888). Glasnika M. Božje Lurdske (Echo der Annalen U. L. F. v. L.), koja glasi ovako:

Na 30. prosinca 1887. primio je sv. otac papa Leo XIII. u audienciju poslanika iz Lurda.

Pater Sempé, glavar misijonara bezgr. začetka bl. Dj. Marije u Lurdu, stupi pred sv. Otca. Sv. Otac razkrili ruke i licem punim veselja reče: O Majko Božja Lurdska! Majko Božja Lurdska! Zatim primi sv. Otac poslanika za obje ruke; milo ih držeć u svojima rukama razgovaraše vrlo ljubezno s njim.

Tako jedan očevidac kazuje.

Pater Sempé, pripovieda sam ovo: Kad sam kleknuo pred sv. Otca, digne on neiz-

recivo veseo oči i ruke k nebu. Za tim prime obje moje ruke u svoje, stisne ih i ljubezno zahvali za ono (molitve) što je u Lurdu učinjeno za njega.

U ostalom — nastavi sv. Otac — *tomu se ne smijemo čuditi, jer se pod zaštitvm Majke Božje Lurdske velika djela izvadjaju.*

Ja mu na to rečem, kako se u Lurdu za njega usrdno moli — a sv. Otac opetovano mi zahvali — ganutljivom dobrostivošću

Godine 1888 na Sviećnicu dodjoše pokloniti se sv. Otcu papi Leonu XIII. dva redovnika iz Lurda. Sv. Otac ugledav ih uzklikne: **O Lurd, Lurd!** Zatim ih upita, da li još uviek u velikom broju dolaze onamo procesije? Kad mu oni odgovoriše: „Dá, sveti Otče“, reče im On: „**To me veseli ja to blagoslivljem**“.

I u našoj miloj domovini Hrvatskoj dobro je poznata Majka Božja Lurdska. U mnogo župnih crkvah i kapelah postavljen je oltar s kipom Majke Božje Lurdske. Nu najveće proštenjište Majke Božje Lurdske kod nas jest u Voćinu kod Virovitice.

To proštenjište nastade ovako: U Voćinu živi i sada ugledna gospodja, koja je god. 1885. u porodu na smrt obolila. Prizvani liečnik reče: Nema joj pomoći. Spremajte što treba za sprovod“. Suprug ode kupovati stvari za

sprovod a gospodja u smrtnih mukah uteče se presv. bez grieha začetoj Djevici.

U čas — odlahne joj i ona sretno rodi. Kad se je suprug vraćao s kupljenim stvar rima kući — iztrča mu u susret služkinja i javi mu, da je gospodja sretno rodila. Suprug poleti u kuću i doista nadje živu i radostnu suprugu. Obojica zahvališe sada presv. Djevici bez grieha začetoj. Gospodja nabavi si po tom kip Majke Božje Lurdske, jer u Lurd nije mogla hodočastiti, kako je željela, — ne dopustiše joj toga novčane prilike.

Blagopokojni župnik voćinski M. Bogadek odluči na temelju toga i za svoju crkvu nabaviti kip Majke Božje Lurdske.

Vanredno brzo sabralo se 500 for. Krasan kip Majke Božje Lurdske, sa umjetnom špiljom pred kojom kleči Bernardica, bude nabavljen. Dne 2. srpnja 1885. blagoslovljen je a 30. kolovoza 1887. okrunjen je taj kip krasnom krunom. Tom zgodom sabrao se tamo liepi broj svećenika i velika množina pobožnoga puka, koji je sa sviju strana pače ća iz Djakovštine onamo dohrlio da proslavi Majku Božju. Svake godine dolazi sada u Voćin množina pobožnih hodočastnika, osobito iz ubave doline požežke. U tom svaka hvala ide veleč. otca Jozu Kovačevića u Požegi, koji neumornom marljivošću k Majci Božjoj privadja vjernike njezine.

Da Bog, širila se sve više slava i moć Majke Božje!

Dao Bog, da ova pobožnost, koja je u Voćinu tako liepo započela; liepog ploda donese narodu našemu!

* * *

Kršćanine ljubi i poštuj i ti bl. Djevicu, kako ju je ljubila i poštovala Bernardica, pa ako i ne budeš u ovom životu tako sretan, da i ti očima gledaš presvetu i prečistu Bogorodicu, za sjegurno ćeš ju gledat na drugom svietu, u nebu — u sretnoj vječnosti.

MOLITVE.

I.

Litanije Loretske.

Gospodine smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine smiluj se!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!
Otče nebeski Bože, } smiluj nam se!
Sine odkupitelju svieta Bože, }
Duše sveti Bože, }
Sveto Trojstvo jedan Bože, }
Sveta Marijo, }
Sveta Bogorodice, }
Sveta dievo djevica, }
Majko Kristova, }
Majko Božje milosti, }
Majko prebistra, }
Majko prečista, }
Majko neoskvrnuta, }
Majko netaknuta, } moli za nas!
Majko ljubezna, }
Majko divna, }
Majko Stvoriteljeva, }
Majko Spasiteljeva, }
Djevice premudra, }
Djevice častna, }
Djevice hvale dostojna }
Djevice moguća, }
Djevice milostiva, }
Djevice vjerna, }

Ogledalo pravde, }
Prestolje mudrosti, }
Uzroče naše radosti, }
Posudo duhovna, }
Posudo poštovana, }
Posudo uzorna pobožnosti, }
Ružice tajinstvena, }
Tornju Davidov, }
Tornju bjelokostni, }
Kućo zlatna, }
Škrinjo zavjetna, }
Vrata nebeska, }
Zviezdo jutarnja, }
Zdravlje bolestnih, }
Utočište griešnih, }
Utjeho žalostnih, }
Pomoćnice kršćana, }
Kraljice angjelâ, }
Kraljice patrijarkâ, }
Kraljice prorokâ, }
Kraljice apostola, }
Kraljice mučenikâ, }
Kraljice izpovjedalaca }
Kraljice djevicâ, }
Kraljice svih svetih, }
Kraljice bez grieha začeta, }
Kraljice svete krunice, } moli za nas!

Jaganjče Božji, koji odnimaš griehe svieta, oprosti nam, gospodine!

Jaganjče Božji, koji odnimaš griehe svieta, usliši nas, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji odnimaš griehe svieta, smiluj nam se, Gospodine!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!
Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Otče naš; Zdravo, Marijo!

Pod obrambu se tvoju utičemo sveta bogorodice, neodbij nam molbe u potrebah naših, nego nas u svih težkoćah i nevoljah pomozi i od svih pogibelji uviek oslobodi; djevice slavna i blagoslovljena, gospodjo naša, posrednice naša, zagovornice naša. Sa svojim nas sinom pomiri, svojemu nas sinu preporuči, svojemu nas sinu izruči.

Sveć. Moli za nas, sveta bogorodice!

Puk. Da postanemo vriedni Kristovih obećanjâ.

Pomolimo se.

Molimo te, Gospodine, milost svoju ulij u duše naše: da mi, koji smo po angjelu glasniku doznali za utjelovljenje Krista, Sina tvoga; po njegovoj muki i križu zavriedimo slavno uskrsnuti. Po istom Kristu, Gospodinu našem. Amen.

Sveć. Moli za nas, sveti Josipe!

Puk. Da postanemo vriedni Kristovi obećanjâ.

Pomolimo se.

Molimo te, Gospodine, da nam budu na pomoć zasluge zaručnika presvete majke tvoje, da zadobijemo njegovim razgovorom, što svojom slabućom postići nemožemo; koji živiš i kraljuješ na sve vieke vjekova. Amen.

Zdravo, Kraljice.

Zdravo, Kraljice, majko milosrdja, živote, slasti i ufanje naše, zdravo! K tebi vapimo, prognani sinovi Evini, k tebi uzdišemo tugujući i plačući u ovoj suznoj dolini. Svrni dakle, zagovornice naša, milostivo svoje oko na nas, te nam poslije ovoga progona pokaži Isusa, blagoslovljeni plod utrobe tvoje. O blaga, o mila, o sladka djevice Marijo.

Sveć. Moli za nas, sveta bogorodice.

Puk. Da postanemo vriedni Kristovih obećanjâ.

Pomolimo se.

Svemogući vječni Bože, koji si sudjelovanjem Duha Svetoga pripravio tielo i dušu prečiste djevice majke Marije, da bude dostojno prebivalište Sinu tvomu: daj da nas ona, koje se ovdje s radošću spominjemo; milostivim zagovorom izbavi od sadanjih zalâ i vječne smrti. Po istom Kristu, Gospodinu našem Amen.

Oprost od 300 dana svaki put, kada tko izmoli pobožno i skrušenim sr em ove litanije. Pijo VII.

Podpuni oprost može zadobiti onaj, koji moli danomice ovako ove litanije. Taj se oprost može zadobiti samo na sljedećih pet glavnih svetkovina Majke Božje: Bezgrješni začetak, rodjenje bl. Djevice Marije, navieštenje bl. Djevice Marije, Svjećnicu i Veliku Gospu. Uvjeti jesu: Izpovied, pričest, polaženje crkve i pobožna molitva po nakani sv. otca pape na spomenutih pet svetkovina. Pijo VII. 1817.

Angjeo Gospodnji.

Angjeo Gospodnji naviestio Mariji, i začela po Duhu svetom. Zdravo, Marijo itd.

Evo službenice Gospodnje, budi mi po rieči tvojoj. Zdravo, Marijo itd.

I Rieč tielom postala i prebivala medju nami. Zdravo, Marijo itd.

St. Moli za nas, sveta Bogorodice.

Odg. Da postanemo vriedni Kristovih obećanja.

Pomolimo se.

Molimo te, Gospodine, milost svoju ulij u duše naše: da mi, koji smo po angjelu glasniku doznali za utjelovljenje Krista, sina tvoga; po njegovoj muki i križu zavriedimo slavno uzkrsnuti. Po istom Kristu, Gospodinu našem. Amen.

Kraljice nebeska.

(Od velike subote na večer, pa do u oči presv. Trojstva moli se mjesto Angjeo Gospodnji, svaki put stojećke ovako:)

Kraljice nebeska, raduj se, Alleluja.
Jer koga bi dostojna nositi, Alleluja.
Uzkrsnu, kako proreče, Alleluja.
Moli se Bogu za nas, Alleluja.
Veseli se i raduj, djevice Marijo, Alleluja.
Jer Gospodin uzkrsnu u istinu. Alleluja.

Pomolimo se.

Bože, koji si se dostojao obradovati sviet uzkrsnućem svoga Sina, Gospodina našega Isusa Krista, udieli nam, molimo te, da po zagovoru njegove majke Djevice Marije dostignemo radosti vječnoga života. Po istom Kristu, Gospodinu našem. Amen.

Podpuni oprost jednoč u mjesecu, na dan po volji odabran. Taj oprost mogu zadobiti svi vjernici koji danomice, kad u jutro, o podne i na večer poslije zalazka sunca zvoni na pozdrav angjeoski — klečeć pobožno izmole Angjeo Gospodnji sa tri put Zdravo, Marijo. Uvjeti jesu: Izpovied, pričest i molitva po običajnih nakanah (t. j. za sv. Crkvu i za sv. otca papu i t. d.).

Oprost od 100 dana, na sve druge dane u godini svaki put, kada skrušenim srcem pobožno izmole „Angjeo Gospodnji“ uz tri put: Zdravo, Marijo, i t. d. Benedikt XIII. 1724.

U subotu u večer i sljedeći čitav dan (nedjelju) imadu se te molitve moliti stojećke. Benedikt. XIV. 1742.

II.

Malena krunica

na čast bezgrješnoga začetka bl. Dj. Marije.

U ime Otca i Sina i Duha svetoga. Amen.

(I. dio). Hvaljen budi sveti i bezgrješni začetak blažene Djevice Marije. 1 put Otče naš; 4 put Zdravo Marijo i 1 put Slava Otcu i Sinu i Duhu sv. itd.

(II. dio.) Hvaljen budi sveti i bezgrješni začetak itd. (čisto kao u prvom dielu).

(III. dio.) Hvaljen budi itd. (čisto kao u prvom dielu).

800 dana oprosta, koliko god puta skrušenim srcem pobožno ovu krunicu izmoliš.

Podpuni oprost, jedan put na mjesec na dan po volji izabran, ako tko kroz mjesec dana, danomice moli ovu krunicu. Uvjeti jesu: izpovied i pričest. Pijo IX. 1855.

Ovu krunicu možeš moliti i tako, da mjesto: „Hvaljen budi sveti i bezgješni začetak blažene Djevice Marije“ rečeš ovako:

„Hvaljen budi sveti i bezgrješni začetak blažene Djevice Marije, majke Božje.“

Ovaj uzdah možeš još iza svake „Zdrave Marije“ dodati. Onda dobivaš toliko puta 300 dana oprosta, koliko puta rečeš ovaj uzdah. Ovu krunicu možeš moliti i na pamet, t. j. ne trebaš od zrnaca sastavljene krunice.

III.

Molitve

na čast Majci Božjoj Lurdskoj.

I.

Pouzdana molitva na čast Majci Božjoj Lurdskoj.

Da si uviek hvaljena, čašćena i prizivana, mila nebeska Majko Marijo! koja u prevelikoj svojoj ljubavi, preobilne milosti izlievaš nad Lurdskom špiljom, koju si svojimi ukazanji posvetila. Oj budi uviek u toj suznoj dolini, naša Majka, naše ufanje, naša tješiteljica, a u nebeskom blaženstvu naša Kraljica. O prečista Djevice, Majko milosrdja, zdravlje bolestnika, utočište grješnika, tješiteljice žalostnih, Ti znadeš moje potrebe i moju nuždu moje muke i moje bolove. Molim Te, svrni milostivo i ljubezno oči Svoje na mene Svoga slugu. Ti si se ukazala u špilji lurdskoj, želeći da ona bude mjesto milosti i blagoslova, mjesto, na kom ćeš nam dieliti svoje darove. Na tom su mjestu već premnogi nevoljnici izliečeni od tjelovnih i duhovnih bolesti, dolazim dakle pun pouzdanja, da se pomolim Tvojoj materinskoj dobroti. Usliši, o presladka Majko Marijo, moju smjernu molitvu, a ja ću obogaćen Tvojimi dobročinstvi trsiti se, da Te u krieposti nasljedujem, da tako jednoč zavriedim biti dielnikom Tvoje vječne slave. Amen.

II

„Sjeti se Majko Božja Lurdska".

Sjeti se Majko Božja Lurdska one neizmjerne dobrote i moći, kojom si sašla sa nebesa i više puta ukazala se u špilji, da nam siromašnim grješnikom doneseš pomoć. Pun pouzdanja u Tvoju dobrotu i milost dolazim k Tebi, da izprosim Tvoju pomoć i zaštitu, jer se još nikada nije čulo, da bi ti zapustila onoga, koji je k Tebi pribjegao. O prečista Djevice Majko Božja Marijo, molim Te, daj mi sve za moje spasenje potrebite milosti. Ne dvojim ni najmanje, da ćeš me uslišiti, jer se od srca kajem za sve svoje griehe i obećajem, da ću Ti vjerno služiti. Čuj dakle milostivo, o mila Majko, molitvu moju i dobrostivo me usliši. Amen.

III.

Molitva za sv. Crkvu i za sv otca papu.

Majko Božja Lurdska! Ti neizcrpivo blago! zaštiti svojom rukom, kojoj se ništa oprjeti ne može, našu sv. Crkvu, vrhovnoga joj glavara, sv. otca papu Leona i sve kršćanske katoličke narode!

Izmoli mi od Boga živu vjeru, ufanje i ljubav. Osvjedočen o istinitosti Tvojega ukazanja, uvjeren o neograničenoj moći, koju Ti je udielio Tvoj Božanski Sin, dolazim k

Tebi, tražeć pomoći i pun pouzdanja vičem: Spasi me! Spasi Rim! Spasi sv. otca papu i sve kršćanske katoličke narode! Amen.

IV.

Molitve

na hvalu bl. Djevici Mariji.

1. Poštujem Te svim srcem, o presveta Djevice, nada sve Angjele i Svetce na nebesih kano kćerku Vječnoga Otca i poklanjam i posvećujem Ti svoju dušu sasvimi njezinimi silami.

Zdravo, Marijo itd.

2. Poštujem Te svim srcem, o presveta Djevice, nada sve Angjele i Svetce na nebesih — kano Majku jedinorodjenoga Sina, i poklanjam i posvećujem Ti svoje tielo, sa svimi njegovimi sjetili,

Zdravo, Marijo itd.

3. Poštujem Te svim srcem, o presveta Djevice, nada sve Angjele i Svetce na nebesih — kano ljubeznu zaručnicu Duha svetoga, te poklanjam i posvećujem Ti svoje srce sa svimi njegovimi čuvstvi, moleći Te, da mi od presv. Trojice pribaviš sve, što mi je potrebno ili koristno za vječno spasenje.

Zdravo, Marijo itd.

Oprost od 300 dana — koliko god puta skrušenim srcem i pobožno ovo rečeš, dodavši 3 puta Zdravo,

Marijo, a to činiš s nakanom, da izmoliš pomoć bl. Djevice, da si sačuvaš krieposti, osobito sv. čistoću. Podpuni oprost, jednoč u mjesecu — i to koncem mjeseca — ako mjesec dana danomice ove molitve ovako izmoliš, kako su ovdje naznačene. Uvjeti jesu: Izpovied, pričest i molitva (6 Otče naša) po nakani sv. otca pape (Leo XII. 1823). i opet Pijo IX. 1876.

V.

Novena,

ili devetdnevna pobožnost Majci Božjoj Lurdskoj.

Tko želi izprositi si koju posebnu milost od Boga po razgovoru Majke Božje Lurdske, tomu se preporuča da čini Novenu.

Nebrojeni primjeri dokazuju, koliko pomaže Novena.

Obavlja se ovako: Devet dana moli danomice po volji izabranu molitvu, tako primjerice: Krunicu, Litanije Loretske, Sjeti se, Pod obranu se Tvoju utičemo — tri, sedam ili devet puta danomice Zdravo, Marijo; Krunicu na čast bezgrješnoga začetka bl. Dj. Marije ili drugu koju molitvu po volji odabranu ili prema tvojoj potrebi. Dobro je kroz devet dana danomice biti kod sv. mise. Vrlo se preporučuje, očistiti si dušu sv. sakramenti pokore i presv. pričesti, da postanemo vriedniji uslišenja i da se za darove Božje pripravimo. U velikih potrebah dobro je zamoliti i druge, da s nami mole, ill da drže za nas novene.

„Gdje su dva ili tri sabrana u moje ime, ondje sam ja u njihovoj sredini“ (Mat. 18. 20), veli božanski Spasitelj.

U Lurd hodočastiti ne može svatko, mjesto toga dobro je, da ideš na bližnje mjesto hodočašća, ili u bližnju kapelicu posvećenu Majci Božjoj Lurdskoj. Ako ti je moguće hodočastit u Lurd — možeš i to obećat — pod uvjet, ako Ti Bog usliši molbu. Možeš obećat i to, da ćeš nositi medaljicu bezgrj. začetka bl. Dj. Marije, ili da ćeš se na stanovite svetkovine Majke Božje izpovieditи i pričestiti, ili da ćeš postiti prije odredjenih svetkovina bl. Dj. Marije, ili da ćeš si kupiti kip (štatu-u) Majke Božje Lurdske, ili da ćeš takovu štatu-u dati negdje podignuti, ili da ćeš dati sagradit kapelicu na čast Majci Božjoj Lurdskoj, ili da ćeš obilno pomoći siromakom i nevoljnikom, ili da ćeš dati služiti sv. mise za duše u čistilištu itd.

U tom obećanju budi oprezan i upitaj uviek za savjet izpovjednika.

U ostalom budi uvjeren, da ćeš najbolji zavjet učiniti i Bogu najviše ugoditi, ako ozbiljno odlučiš, da ćeš se okaniti grieha i život svoj poboljšati. Obećaj, da ćeš osobito izbjegavati koje zločesto i pogibeljno družtvo, ili koju grješnu priliku, ili da ćeš osobito nastojati, okaniti se stanovite koje pogrješke.

Ako si bolestan možeš upotrebiti Lurdsku vodu (iz čudotvornoga izvora u špilji), nu zato

ne propusti zvati u pomoć lječnika. Lurdska bo voda nije ljekarija, već sredstvo, po kojem Bog vrhunaravskim načinom daje svoj blagoslov i svoju milost, koje posvećuje naravni liek i daje mu osobitu moć i jakost. Način, kojim tu vodu mora bolestnik upotrebiti, obznanila je sama bl. Dj. Marija Bernardici riečmi: „P i j i o p e r i s e u i z v o r u.“

Dakle ili oboje, ili bar jedno od toga dvojega treba da činiš.

Doktor Dosu u svojoj knjizi o lurdskih čudesih pripovieda ovaj dogadjaj:

Godine 1870. putovalo je od zabave po Pirenejih veliko družtvo umjetnika i pisatelja. U tom družtvu bio i neki Žid. Družtvo dodje u Lurd. Žid imao je na ruci veliku pogibeljnu oteklinu, koja mu je mnogo muke zadavala. Izmučen i umoran jedva se je vukao za svojim družtvom, koje je već prispjelo do glasovite lurdske špilje i tamo se u blizini iste, ugodno zabavljalo. Žid dodje sam u špilju na izvor. Na jednoč osjeti u srcu glas, koji mu reče: „Pij iz izvora i operi u njem bolestnu svoju ruku.“

On odmota zavoje bolestne ruke i vikne: „Zdravo čudotvorna Gospojo, koju je Bernardica gledala.“ Umoči ruku u izvor-vodu i gle — smjesta ozdravi. U čas — ne stane boli i otekline. Ruka postane mu posve čista i zdrava. Ganut tim čudom, odmah odluči Žid, da će se pokrstiti i postati svećenikom.

Družtvo, prem nevjerničko, videć ga zdrava — snebivajuć se od čuda podje veselo kličuć u špilju i zahvali se zajedničkom molitvom „Čudotvornoj Gospoji.“

Taj nas primjer uči, kako sveta Djevica u neizmjernoj svojoj dobroti i nevjernikom dieli svoje darove, kada ju zamole iskrenim srcem.

Kršćanine, uzdaj se tim više i Ti djetinskim pouzdanjem u Majku Božju Lurdsku.

VI.

Pobožni uzdasi.

Svi ovdje naznačeni oprosti mogu se namieniti dušam u čistilištu.

1. U začetku svome, djevice Marijo, bila si bezgrješna; moli za nas Otca, čijega si Sina Isusa, po Duhu Svetom začetoga, rodila.

   Oprost od 100 dana, koliko god puta ovo izmoliš pobožno i skrušenim srcem. Pijo VI. 1793.

2. Hvaljen budi sveti i bezgrješni začetak blažene Djevice Marije, majke Božje.

   Oprost od 300 dana, koliko god puta ovo izmoliš pobožno i skrušenim srcem. Leo XIII. 1878.

3. O Marijo, koja si bez ljage na ovaj sviet došla, ah, izmoli mi od Boga, da se ja čist od grieha prestavim s ovoga svieta.

   Oprost od 100 dana, jednoč na dan, ako skrušenim srcem pobožno ovo izmoliš. Pijo IX. 1863.

4. Sladko Srce Marijino, budi mi spasenje.

Oprost od 300 dana, koliko god puta skrušenim srcem pobožno ovo izmoliš. Podpuni oprost jednoč u mjesecu na dan po volji izabran, ako ovo mjesec dana danomice moliš. Uvjeti jesu: Izpovied, pričest, polaženje crkve i pobožna molitva po nakani sv. otca pape (primjerice 6 Otče naša i isto toliko Zdravo, Marijo). Pijo IX. 1852.

5. Marijo bez grieha začeta moli za nas, koji k Tebi pribjegavamo.

Oprost od 100 dana, jednoč na dan, ako skrušenim srcem pobožno ovo izmoliš. Leo XIII. 1884.

6. O Gospojo moja! O Majko moja, sjeti se, da sam Tvoj. Štiti me, brani me, kao stvar i svojinu Tvoju.

Oprost od 40 dana, koliko puta u napasti pobožno i skrušenim srcem izmoliš ovo. Pijo IX. 1851

7. O Gospojo moja! O Majko moja! Svega sebe prikazujem Tebi, i da Ti dokažem, da sam se Tebi predao, posvećujem Ti danas oči svoje, uši svoje, usta svoja, srce svoje, sebe čisto svega. Budući dakle da sam Tvoj, o dobra Majko, čuvaj me, brani me, kao stvar i svojinu svoju.

Oprost od 100 dana, jednoč na dan, ako usrduo i skrušenim srcem u jutro i u večer rečeš jedan put Zdravo, Marijo itd. i dodaš ovu molitvu, a to činiš s nakanom, da si od bl. Djevice izmoliš pobjedu u napastih, poimence u onih proti sv. čistoći. — Ako to moliš mjesec dana danomice, možeš dobiti jednoč u mjesecu podpuni oprost, pod običnimi uvjeti. Pijo IX. 1851.

8. Isuse, Marijo, Josipe! vam darujem srce svoje, dušu svoju. — Isuse, Marijo, Josipe! budite mi u pomoći na umoru. — Isuse, Marijo, Josipe! s vami u miru prestavila se duša moja iz ovoga svieta.

Oprost od 300 dana, koliko god puta skrušenim srcem i pobožno ovo izmoliš. — Oprost od 100 dana za svaku pojedinu ovu izreku, ako ju skrušenim srcem pobožno izmoliš. Pijo VII. 1807.

9. Isuse, krotak i ponizan srcem, daj da srce moje bude kano Srce Tvoje.

Oprost od 300 dana jednoč na dan, ako skrušenim srcem pobožno ovo izmoliš. Pijo IX. 1868.

10. Ljubljeno bilo svagdje, sveto Srce Isusovo.

Oprost od 100 dana jednoč na dan, ako skrušenim srcem ovo izmoliš. Pijo IX. 1860.

11. Sladko srce moga Isusa daj, da Te sve više ljubim!

Oprost od 300 dana, koliko god puta ovo skrušenim srcem pobožno izmoliš. — Podpuni oprost pod običnimi uvjeti.

12. Moj Isuse, milosrdje!

Oprost od 100 dana, koliko god puta skrušenim srcem pobožno ovo izmoliš. Pijo IX. 1846.

13. Isuse, Bože moj, nada sve ljubim Te.

Oprost od 50 dana, koliko god puta ovo skrušenim srcem pobožno izmoliš, ili druge na to nagovaraš. Pijo IX, 1854.

14. Presladki Isuse, ne budi mi sudija, nego Spasitelj.

Oprost od 50 dana, koliko god puta ovo skrušenim srcem pobožno izmoliš. Pijo IX. 1851.

15. Sveti Josipe, prijatelju svetoga Srca, moli za nas!

Oprost od 100 dana, jednoč na dan, ako ovo skrušenim srcem pobožno izmoliš. Leo XIII. 1883.

16. Angjele Božji, čuvaru moj, kojemu me je dobrota Višnjega povjerila, prosvietljuj me, čuvaj, vodi i upravljaj. Amen.

Oprost od 100 dana, koliko god puta ovo skrušenim srcem pobožno izmoliš. Pijo VI. 1795.

17. U ime Otca i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Oprost od 50 dana, koliko god puta barem skrušenim srcem ovo rečeš križajući se. — Oprost od 100 dana, koliko god puta se poškropiš sv. vodom a ujedno činećí znak sv. križa izgovoriš ovo skrušenim srcem.

18. Prizivanje sv. imena Isusova.

Oprost od 25 dana, koliko god puta tko pobožno prizove sv. ime Isusovo. — Podpuni oprost mogu na umoru dobiti oni, koji su u životu često prizivali ovo sv. ime. Klement XIII. 1759. Uvjet jest, ako barem srcem — kad ne mogu ustima — prizovu sv. ime Isusovo.

19. Prizivanje imena Marijina.

Oprost od 25 dana, koliko god puta tko priziva ime Marijino. Klement XIII. 1759.

20. Hvaljen budi Isus i Marija — (odg.) Danas i uvieke.

Oprost od 50 dana svim, koji se ovim pozdravom pobožno pozdravljaju tako, da jedan reče: Hvaljen Isus i Marija — a drugi odgovori: Danas i uvieke — ili odvrati drugimi kojimi sličnimi riečmi. Pijo IX. 1864.

21. Hvaljen budi Isus Krist — (odg.) Uvieke ili Amen.

Oprost od 50 dana, koliko god puta tko pozdravljajuć reče Hvaljen budi Isus Krist — a drugi mu odgovori: Uvieke ili Amen. - Podpuni oprost na umoru mogu dobiti svi oni, koji su se u životu ovako pozdravljali, uvjet jest: ako na umoru barem srcem — kad ne mogu ustima — zazovu sv. ime Isusovo.

22. **Prikazanje.** Ljubezni moj Isuse, u ime zahvalnosti i da popravim svoje nevjernosti, prikazujem ti ja N. N. svoje srce i žrtvujem Ti se sa svim, a s pomoću Tvojom odlučujem, da neću više griešiti.

Jedan put na dan 100 dana oprosta, ako se ovo izmoli pred slikom Srca Isusova, a tko se izpovjedi, pričesti i izmoli oprostnu molitvu na nakanu sv. otca pape — može dobit jedan put u mjesecu podpuni oprost.

PJESME.

I.

Marijo presveta, bez grieha začeta,
Bez iztočne ti krivice!
Ti medj' svim' jedina, izbrana, nevina,
Ti prečista djevice!

Tebe mi svi hvalimo, pjevajuć te slavimo;
Slušaj, slušaj sad naš glas!
O djevice presveta, Ti bez grieha začeta
Moli Boga za sve nas!

Snieg kô ti čist nije, liljan nek se krije
I mirisna s njim ružica;
Čista od početka, čista do svršetka,
Ti viek čista si djevica!

Prije vieka svega, Otca tí višnjega
Jes' kćerka jedinica,
Duh sveti obljubi, prečistu te snubi;
Njegova si zaručnica!

II.

Danak svaki Božjoj majki
Dajmo vriedno poštenje
Njeni dani poštovani
Nek nam dadu ufanje.
Pomislimo uzvisimo
Čudne dieve vrline,
Slavimo ju, dičimo ju
Sbog nebeske visine

Svak od slasti neka časti
Majku Božje milosti:
Nju zovimo, zamolimo,
Da nas rieši propasti;
Jer izprosit, nam donosit
Božju milost dostoji,
Ta djevica i kraljica
Nas prosvietlit nastoji.

Složno dajmo opjevajmo
Njezine izvrstnosti;
Jer zasjeda i svih bieda
Čuva nas po milosti;

Neprestano, kasno, rano
Kraljicu pozdravljajmo,
Uzdišući, nju štujući,
Hvalu za dar davajmo.

Neka hvali velik, mali,
Majku vječne istine;
Neka dići, prem dostići
Njoj ne može vrline
Na to vjera sama tjera
Svakoga pobožnika,
Da ju dići, ak' postići
Želi blaga velika.

Ti najveća ženâ sreća,
Majko sretna, vesela,
Milovana, obradovana,
Na priestol si zasjela!
Dobrostivo, milostivo
Čuj nas svoga s' priestola!
Griešne štiti, daj odbiti
Duha zloga ohola.

III.

Marijo o mili glas,
Sladko ime za sve nas: — Marijo!
Ime tvoje kad čujem
U srcu se radujem: — Marijo!
O Marijo! tebe samu
Želim uviek hvaliti
I pred svakim slaviti. — Marijo!

Od sunca si svjetlija,
A od zviezda sjajnija: — Marijo!
Ponizno te hvalimo.
Od sveg' srca slavimo; — Marijo!
O Marijo jerbo milost
Po tebi nam daje se,
Od tvog Sinka šalje se. — Marijo!

Ime tvoje kad čuje,
Koji tebe poštuje: — Marijo!
Čuvaj od zla onoga
I od grieha smrtnoga; — Marijo:
O Marijo! moli Sinka,
Da nam griehe oprosti,
Duše naše očisti. — Marijo!

O nebeska ružice!
Angjeoska kraljice! — Marijo!
Utočište grješnika
I pomoć nevoljnika! — Marijo!
O Marijo! rajska vrata,
Moli Sinka ti za nas
Sada i na smrtni čas. — Marijo!

IV.

O Marijo, majko mila,
Majko milosrdnosti,
Koja nosi uzkratila
Nikom dara milosti.
O Marijo, usliši me
Za presladko tvoje ime.

K tebi cvili duša moja,
Grieh je ljuti kolje ju,
I uzdiše bez pokoja,
Majko, ti utješi nju. O Marijo itd.

O nesretan čas sasvime,
Kad se s Bogom razstavih,
Ah! za svoje, majko ime —
Sad me ti ne ostavi. O Marijo itd.

Što me boli srce, to je,
Jer prošastog života.
Vidim težke griehe svoje
Ja nevoljna sirota.
O Marijo itd.

Ah kajem se i pretužno
Cvilim gorko žaleći;
Jer pogrdih ja preružno
Dragog Boga, griešeći.
O Marijo itd.

Griešit više ja nikada
Božju pomoć proseći
Odlučujem, majko, sada
Ufano te moleći: O Marijo itd.

V.

Majko dievo, ti jedina
Prava mati Božjeg sina;
Ti jedina djevice
Bez iztočne krivice.

Skupa
Tebi srce naše cvili;
Blagoslov nam tvoj udieli
O Marijo dan i noć
Budi nama u pomoć.

Majko Božja, koja zvati
Dostojiš se naša mati,
Za nas brigu nositi,
Sina za nas prositi.
Tebi srce itd.

Pogledaj nas sa visine,
Tužne kćeri, tužne sine,
Vidiš i znaš ti bolje
Naše, majko nevolje.
Tebi srce itd.

Ah! nama se ne ogluši,
Pomoć tielu daj i duši:
Jer tko će nas pomoći,
Ak' odvratiš ti oči?
Tebi srce itd.

Srdjbu Sinka svog odvrni
Milosrdno zaogrni
Nas nevoljne sirote
Plaštom svoje dobrote!
Tebi srce itd.

Ah za sinka svoga ime
Nas pomiri, majko s njime;
Da po tvojoj milosti
Sve nam griehe oprosti.
Tebi srce itd.

VI.

1. O Marijo! sladki su mi časi,
Kad se sveto ime tvoje glasi;
S tvog' imena sva se radja slast,
S njim se diže po svem svietu slava tva i čast,
Stan je Božji usred srca tvoga,
S tog' si majko, stanak srca moga.

Srce sveto, dana ti je moć,
Da kud sine sunce tvoje, gine grieha noć.

2. O Marijo mila moja nado
Duša moja misli na te rado;
Jer miline neima takve sviet,
Kak prečistog srca tvoga jest u raju cviet,
Što nam zemlji jesi se rodila,

Tim se vidiš s krvi naše mila!
Uz to sveta ljubav srca tvog
Zaufano k tebi diže čuvstva srca mog'.

Ah ne plači diete moje!
viek ću biti tva.

3. Srce tvoje sladko pomiluje,
Komu vidiš srce da tuguje;
Koj te ljubi, dižež ga u raj,
Kano majka diete svoje u svoj naručaj.
O Marijo! poplavica s oči
Teče suza, koje srce toči;
Jer sve veće sviet taj radja zlo
Ljubav strada, majko draga, mila Marijo!

Samo sliedom sliedi Sinka moga
Od koljevke do puta križnoga!
Ljubi njega cielom dušom svom!
Jer najsladji dar je ljubav dragom Sinku mom.

4. Nu što čuje tužna moja duša,
Ko da blažen glas iz neba sluša:
Ah ne plači jer te ljubim ja!

5. Dakle majko! ljubav ustanovi,
Nas po duhu Sinka svog ponovi,
I već onda neostavi nas, neostavi, majko draga, u nijedan čas!
Tako uzdah svaki naš utiši,
I posljednju suzicu izbriši!
Svud, ah! svud obrati griešnike,
Da u nebo svi dodjemo slavit srce tve.

VII.

1. Majko Božja čudotvorna,
Zdravo zviezdo velezorna;
Tvoje oči na nas vrzi,
Prošnje naše neodvrzi.
O Marijo! brani nas.
U žalosti, u bolesti svaki čas!

2. Milost tvoju k nam obrati,
Budi vazda naša mati;
Kugu vojsku glad zabrani,
U pokoju nas sahrani,
O Marijo! itd.

3. Sjajnom krunom okrunjena,
Od Boga si okićena:
Moli za nas Sinka svoga,
Za grieh sveta razpetoga,
O Marijo! itd.

4. Majko vrutak od sladkosti,
Djevičanski cviet radosti!
Daj nam vjere djela sliedit,
U čistoći važda živit,
O Marijo! itd.

5. Kad sviet nečist pamet smeta,
Daj nam pomoć Dievo sveta;
Silu vražju svu zatari,
Da dušice neprevari,
O Marijo! itd.

6. Kad ostavi duša tielo,
O Marijo, blago milo!
Ti nas onda blagoslovi,
I u krilo k sebi zovi!
O Marijo! itd.

VIII.

Svi u glas jezici sad se složite
I pjevat djevici majki počmite.
Puk: Nju svi pozdravljajmo: zdravo djevice!
Dan i noć pjevajmo: zdravo kraljice!

Pjevajmo njoj koja prestolje ima
Kod Sinka Gospoja, na korist svima.
Koja je vrh toga još slave punom
Od Trojstva istoga krunjena krunom.
Dostojna poštenja ovog samoga

Vrh svakog stvorenja, manja od Boga,
Dieva je zajedno i Božja mati;
Tko neće nju divnim sad čudom zvati!
Ovo je, čim dieva svoje ostale
Čudesno nadsieva dare i hvale.
Čudno je začela još u čas prvi,
Po Sinku sva sveta presvetoj krvi.
Čudno je moguća, jer oblast ima
Nebebskih od ključa za pomoć svima.

Premda je od živca tvrdje, razbija
I takovog još krivca srce Marija.
Da tako okorne ganu se duše
Na suze pokorne i da se skruše.

IX.

Smožna, odičena,
Liepo izvišena,
Draga, ljubljena nebeska Gospo!
Ljubavi za da viek
Žrtvujem ov uviek:
Duše krieposti s tielom, Marijo!
Život ti izručam,
I sve preporučam
Primi, ah primi, štogoder imam,
Marijo mila, ja te zazivam.

Ti puna si dike,
Od grieha prilike
Čista Marijo; djevice svigdar!
Ni tvojoj smožnosti,
Nebeskoj svetosti,
Nem're manjkati svršenosti nigdar.
O cviete milosti,
Božanske krieposti!
Dieva Bogom čudno uzvišena,
Vriedna mati Boga učinjena!

Čista od grjehote,
Sve čudo ljepote,
Otac nebeski uze te za kćer,
I k tomu Božji sin,
Svih stvari gospodin,
Tebe za svoju izabra mater;
Da čast tvoje dike
Spuni prevelike,
Duh sveti tebe je zaručio,
Kak' Bog od vieka je odlučio.

Ah, majko milosti,
Uzrok naše radosti,
K tebi vapimo sad i svaki čas,
Jer si pomoćnica
I zagovornica;
Tužne u biedi ne zapusti nas,
Kad smrtni dodje sat,
Uz nas izvoli stat;
U nebo nas uvedi, da Boga
Vidimo s tobom i Sinka tvoga.

X.

1. Majko mila — kakva sila
S tobom se raztavit!
Jadno naše srce cvili,
Jer od tebe pút nas dieli.

Ah — pregorke nami rieči
Od presladke majke ići!
Majko draga i preblaga
Ah — nemoj nas ostavit!

2. Majko mila itd.
Ti si naša radost prava
Tvoj nas pogled zadržava;
Valja nam se kô oteti
Od očiju tvojih svetih.
Majko draga i preblaga
Ah — nemoj nas ostavit!

3. Majko mila itd.
Ah — premda se razstavljamo,
Srca ovdje ostavljamo,
Nek ih ljubav stobom sveže,
Da ih ni smrt ne razveže.
Majko draga itd.

4. Majko mila itd.
Primi dakle srca, koja
Da na vieke budu tvoja;
Objubivši sladko ime,
Uzdrži nas uviek s njime.
Majko draga itd.

XI.

1. Majko s dvora nebeskoga
Primi glase srca moga
Koje tebi darujem (opet.)
Ti za Bogom mi veselje,
Teb' izručam svoje želje,
Svoje srce žrtvujem. (opet.)

2. Sretna ona ura bila.
Kada tebe majko mila,
Prvi put zazvali smo (opet.)
Tebe sladko je objeti,
Možemo li što željeti,
Kada tebe našli smo? opet.)

3. Tebe mi smo izabrali
Ljubav tebi obećali:
Nezahiti nas nigdar (opet.)
Odpri svete svoje ruke,
Oslobodi nas od muke,
Majko brani nas svigdar! (opet.)

4. Samo jedno je što prosim
I u srcu vazda nosim
Uzrok prošnje jedan moj. (opet.)
Svako od nas zlo odvrati
Na nas djecu ti obrati
Materinski pogled svoj. (opet.)

XII.

Kraljice smožna,
Majko pobožna,
Dievo Marijo kak liepa si ti!
Premila ružice,
Presladka djevice,
Očuvaj nas
Glada i kuge,
Vojske i tuge,

Štiti i brani, oj djevice nas.
Bolestne liečiš,
Žalostne tješiš,
Dievo Marijo! oj utješi nas
O majko ljubljena.
Od svih nas čašćena
Usliši nas!
U zadnji on čas
Ti primi duh naš,
Majko Marijo oj izbavi nas.

XIII.

1. O dievo blažena,
Puna milosti!
Kralja uzvišena
Zaručnice Ti!
Premila Djevice,
Ravnaj život taj,
Nek oči dječice
Tvoj prosine sjaj.

2. Na nebu se sjeva,
Kad se smrkne noć,
Sva u zviezdah Dieva,
Ko mjeseca moć.
Sred neba vrhunca
Titra ljubki plam,
I ljepši od sunca
Dan osvane nam.

3. Dievo kad u tugi
Duša plače plač,
Bud' joj mjesec drugi,
Nemoj tužno zać
Dievo, sunce budi,
Kad zavrije strast,
Kad nasladom grudi
Uzbuni napast.

XIV.

1. Liep cvietak cvate jedan
u vrtu nebeskom,
Ko ovaj, nij' nijedan, pod
gizdavim nebom;
Tko tužne suze roni,
onom je bol stješen,
U žalosti tko toni, po
'vom je utješen.

2. Od zmije ranjen, u nesviest već pada,
Od cvieta 'vog zadahnjen, ustaje zdrav sada;
Taj cvietak kog ja mislim, svakom je jur poznat.
Liljan taj bez maće, Marijom svim štovan.

XV.

1. O Korabljo od spasenja,
majko svetog ufanja!
Majko pravog utješenja,
liepa kćeri Siona!
Sva kriepostna i presveta, presvetog zaručnice!
Bez ljage si Ti začeta,
sviju nas pomoćnice.

2. O Marijo cvietu neba,
o kraljice djevicâ
Tebe svaki željno gleda,
jer si svim odvjetnica,
Rados t naša, vrelo žitka,
dievo svete ljubavi!
Štit od zdravlja, kito
cvieća, sve nas k Bogu
upravi.

3. O Marijo, Dievo sveta
i naša pomoćnice!
Smrvi što god duši smeta,
čuvaj naše dušice.
Teb' molimo uzdišući,
da nas tužne utješiš:
Teb' prosimo pokornici,
da nas s Bogom pomiriš.

4. Tebe majko svi molimo
da nam hitiš na pomoć,
Milost tvoju kad prosimo,
nastoj k nami uviek doć;
Majko naša ti preblaga,
motri suze sirotâ
Nek' nas brani griešnog
traga uviek tvoja dobrota.

XVI.

1. O pruži mile ruke,
Kad žića tone brod;
Kroz slape težke muke
Olakšaj brodu hod
Što zviezda je mornaru.
Tvoj budi kip kršćanu:
Marijo, Marijo, o Marijo
čuj!

2. Ti mila golubice!
Daj sreću zemlji svud;
Daj njive i gorice
Da plodom plate trud;
A nedaj, da tko strada
Od uboštva i glada,
Marijo, Marijo, o Marijo
čuj!

3. Kad cvili i jauče,
A nezna pomoć nać;
Sirote kad se muče.
I gorki plaču plač;
Kad bolan neima lieka
Bez nade još čovjeka:
Marijo, Marijo, o Marijo
čuj!

4. Od Boga milost prosi,
Da nam mir dade svoj,
Koj ljubav slogu nosi,
A tare svadju, boj!
Pred tobom, majko blaga,
Nek smo svi braća draga
Marijo, Marijo, o Marijo
čuj!

XVII.

Pod obranu pritecimo
Majke svake milosti,
Da ojači nas molimo,
Pobiediti napasti;

Jer je vjerna zaštitnica
U svetoj nevinosti,
Koga štiti ta djevica,
Ostaje u krieposti.

Kada tielo koga smeta
I vabi na griešenje,
Tad mu majka neba sveta
Podaje pokrepljenje,
Sva krepostna i presveta;
Presvetog zaručnice
Duha, bez grieha začeta
Sviju nas pomoćnice.

S uzhićenjem nju motreći
U vjernosti sliedimo,
U čistoći nju doteći
Postojano nastojmo!
Djevojačkoj u svetosti,
Kû od mala ljubljaše,
Jeste cvala u krieposti,
I nju čistu čuvaše.

XVIII.

1. Kraljice angjelska, obranbo zemaljska,
Obraz svoj obrni k nam,
milost s neba sprosi nam.
Angjeli te diče, vas puk
k tebi viče:
Od viek s' izabrana i na
radost svim dana.

2. Po tvojoj dobroti, prašta
Bog grjehoti.
Jedan trak tve milosti,
jest početak svetosti.
Koj' se k teb' uteče nikad
sdvojit ne će;
Ti sve tužne veseliš, s dari
tvîmi nadieliš.

3. Koj god tebe ljubi, nikad
se ne sgubi,
Isus Krist bo prime ga,
koj se teb' u ruke da.
Kad nastaje sila, to ti
vidiš mila,
U srcu ti ganeš se, za
svakog zauzmeš se.

4. Ti bolestne vračiš, ti sve
slabe jačiš.
Svim si ti pomoćnica, oj
presladka djevica!
Dakle majko draga, vrhu
svega blaga,
Milost svoju svim nam daj,
i u raj nas zapelaj.

XIX.

O najsvetija, o najmilija,
Sladka dievo Marijo!
Majka ljubljena, neoskvrnjena —
Moli, moli ti za nas.

Tvoje kreposti, tvoje milosti
Slast su naša, Marijo;
Štogod trebamo, tobom primamo —
Moli, moli ti za nas.

U svih potrebah i svih nezgodah
Tješi nas, o Marijo!
Svih nas oprosti težkih žalosti —
Moli, moli ti za nas.

Čista djevice, možna kraljice,
Miluj nas, o Marijo!
Tužne kriepi nas, bolne lieči nas —
Moli, moli ti za nas.

Tvojom molitvom i odvjetničtvom
Pomozi nam, Marijo!
Naša sladosti, naša radosti —
Moli, moli ti za nas.

XX.

O Marijo! zviezdo mora! * svietli nami do kraja, — da zbog tvoga zagovora * dopadnemo svi raja.

O Marijo! liep si cviet, Tebe štuje ovaj sviet.

Primi nas o majko! primi * pod okrilje milosti, — s duša naših breme snimi * svake neurednosti.

Daj, da staze tvoje sliedit, * o djevice nevina — slavu tvoju unapriedit * želja nam je jedina.

Moli majko sinka svoga, * da svim griehe oprosti; — a svakoga pravednoga * utvrdi u krieposti.

Brani našu domovinu, * sav hrvatski narod svoj, — daj, da ga zla svaka minu * daj mu sreću i pokoj.

Tvoje sveto proslavljenje, * o prečista djevice! — neka bude na spasenje * svake vjerne dušice.

XXI.

1. Tebe štujem o Marijo! na nebeskoj visini,
   Ja koji sam sagriešio, na zemaljskoj nizini.
   Preponizno sveg iz sebe sad Marijo molim tebe.
2. Ah! da mogu milost ovu, ja od tebe primiti,
   Spasonosnom da po slovu, naučim se živiti.
3. Moli sinka tvog predragog, da mi prosti krivice
   I sačuva od prejakog, protivnika udice.

4. Ja u tebe sve uhvanje, moje vazda postavljam
   I života mog' viećanje, na te majko, oslanjam.
5. Jer si pomoć ja neznadem, u životu ovomu
   U nevolju kad upadem, djelovanju u komu.
6. Zato tebe ja zazivam, u potrebam mojima,
   Pjesmu ovu, koji pjevam, pred milost'ma tvojima.
7. Još te molim ja iz srca, pomozi me ti tada,
   Poslje smrti pred mog' sudca, grješnik dojdem ja kada.
8. S desne da me metne strane, milostivi sinak tvoj,
   Med' blažene i obrane, Isus dragi sudac moj

XXII.

1. Dievo svih djevica, nebeska kraljice:
   Zdravo tiha dievo! o Marijo!
   Suncem ogrnjena, zviezdam okrunjena,
   Nebeska svjetlosti, o Marijo!
   Cviet izabrani, nepomanjkani, u svojoj ljepoti
   O Marijo! angjeoska kraljice, čista dievo!

2. Ti sladka radosti, tužne u žalosti,
   Milo pokrepljuješ, o Marijo!
   Uhvanje grješnika, pomoć nevoljnika,
   U svakoj potrebi, o Marijo!
   Ti svagda hitiš, kad koga vidiš, uhvanjem goriti,
   O Marijo! krepko utješiti mila dievo!

3. Korabljo mudrosti, majko poniznosti!
   Kraljice djevica, o Marijo!
   Priliko radosti škrinjo od milosti,
   Puna si sladosti, o Marijo!
   Po teb' grješnici neba kraljici, milost dobivaju,
   O Marijo! tebi pjevaju mila dievo.

4. Smućenim ti svieća, a nesretnim sreća,
   Vazda jesi bila o Marijo!
   Za Bogom ti jedna, svetosti prečudna.
   Prva, i najveća u nebesih;
   Mi tebi zato, o rajsko zlato! padamo u krilo,
   O Marijo! moli za nas Boga! mila dievo

XXIII.

Bože Otče stvoritelju! Sine božji spasitelju!
Duše vječna ljubavi! Trojstvo jedne naravi.

1. O Marijo zviezdo mora! o Gospojo rajskog dvora
Sveta Bogorodice! sviuh nas odvjetnice!

Puk: Svako od nas zlo odvrati,
Budi vazda naša mati!
Marijo! Marijo! Marijo moli za nas,
Sada i na smrti čas.

2. Dievo dieva sviju slava! Isukrsta mati prava;
Mati božje milosti, po tvog sinka vriednosti.
3. Majko ti prebistra sama, i prečista kći Adama;
Jer kad majkom postade, majka dieva ostade.
4. Majko ti neoskvrnjena, djevičanskim vrh svih žena,
Cvietom ti nakićena, majko nepotlačena!
5. Majko svima ljubezniva s tebe sladke ljubav siva,
Majko čudna! u čemu? čudna jesi u svemu.
6. Majko čudna, jer istoga, jesi mati Otca tvoga;
Tebe majkom stvoritelj, majkom nazva spasitelj,
7. Dievo koja u svakomu, premudra si djelu tvomu;
Svi te štuju, pjevaju, hvale pripoviedaju.
8. Dievo! čudno ti moguća, jer kod sinka svemoguća.
Milostiva na pomoć, vierna jesi vazda doć.
9. Tebe pravde ogledalo, presveto je Trojstvo dalo,
Za prestolje mudrosti, uzrok naše radosti.
10. Sude duha poštovani; medju svimi odabrani;
Sude bogoljubnosti, i svake izvrstnosti.
11. Ti ružice znamenita, koja cvateš viekovita;
Od trnja porodjena, a bez trnja rodjena.
12. Ti Davidov toranj jaki, gdje obranu ima svaki,
Tornju ti bielokostni, proti djavlu kriepostni.
13. Ti od čista kućo zlata; škrinjo mira, rajska vrata;
Jer tko u raj želi doć, s tvom pomoću ima proć.
14. Ti jutarnja zviezdo mila, koja jesi naviestila:
I izvala na sviet van, sunce i s njim sretan dan.

15. Ti zdravlje si nemoćnikom utočišće ti griešnikom.
Utješenje žalostnih, tvoj je pogled radostni.
16. Pomoćnice ti kršćanska, tebe kuća Austrijanska
Vierno štuje i slavi, ti mač njezin proslavi.
17. Angjeoska o kraljice! čuvaj s njime odvjetnice
Mjesta tvojih država, Save, Drave, Dunava.
18. Kraljicom te stari oci, patriarke i proroci,
S apoštoli svi štuju! slave i uzvisuju.
19. Kraljicu te mučenika, kraljicu te spovjednika:
Oni propoviedaju, ovi izpoviedaju.
20. Pred prestolje slavno tvoje, ponizuju vience svoje;
Pjevajući djevice, sviuh svetih kraljice.
21. O jaganjče krotko ime! koj' odnimaš grieha brime,
Jaganjče usliši nas, jaganjče utješi nas.
22. Pred tobom se mi cvileći, prostiramo i moleći:
Smiluj se nam i prosti, po Marijnoj vriednosti.

XXIV.

1. O Marijo majko svega svita!
Po tebi je svaka duša sita;
Milo nas pogledaj, dar nam' nebeski daj, o Marijo!
Puk: Obdan i obnoć, prosimo, mi cvileći.

2. Sva svetost je stobom vazda bila,
Prije jošter, neg si se rodila;
I zato svaka, tebi su lahka, o Marijo!

3. Sam Bog Otac baš te stvori zato,
I teb' milo, tada obra na to,
Da bi mati bila, i Boga rodila, o Marijo!

4. Od zla svakog, svagda čuvaj sve nas,
I s neba ti milo gledaj na nas!
Ovo si želimo, ovo si molimo, o Marijo.

XXV.

1. Marijo! Marijo! ti mila ljubice, ti čudna ružice, bez trnja svakoga Marijo; ti liljan prečisti, neimade ni isti raj cvieta takvoga, Marijo!

2. Marijo! Marijo! od sniega čistija od zviezda svjetlija radostna danice Marijo! suncem ogrnjena, zviezdam okrunjena, nebeska kraljice Marijo!

3. Marijo, Marijo! ti zoro ljubljena, svietu izgubljena, sunce od milosti Marijo; ti nam od pomoći, mjesec u pol noći, nekratiš svjetlosti Marijo!

4. Marijo, Marijo! k tebi putujemo, da te poštujemo, da zdravo reknemo, Marijo! da se mi grješnici, k tebi odvjetnici, našoj utečemo Marijo!

5. Marijo, Marijo! koji te polazi, od tebe odlazi, pun sladke radosti Marijo! jer mu je svanulo, srce odlahnulo, od gorke žalosti Marijo!

6. Marijo, Marijo! tko te u nemoći, proseći pomoći, uhvano pozdravlja Marijo! on tebe zazvavši, zavjet prikazavši, bez lieka ozdravlja Marijo!

7. Marijo, Marijo! tko dane milosti, po tvojoj krieposti, počima brojiti, Marijo! od mora kapljice, i zemlje travice, misli izbrojiti Marijo!

8. Marijo, Marijo! sliepi vid imaju, niemi te pjevaju, i hromi prohode, Marijo! kljast nosi sviećicu, a mati dječicu, svi pomoć nahode Marijo!

9. Marijo, Marijo! u smrtnoj bolesti daj sretno provesti, čas skrajnoga vremena; Marijo! da se nesmutimo, da pomoć ćutimo, od tvoga imena Marijo!

XXVI.

1. Zdrava budi slavna dievo, zviezdo neba presvietla
   Mati naša milostiva, kano liljan prečista;
   Sva si liepa, sva si čista, slavna dievo djevica;
   Sva si liepa, liepa; sva si čista, čista;
   Sva si liepa, sva si čista, neoskvrnjena.
2. Dievo sveta budi zdrava, sina Božjeg mati prava:
   Tvoje lice nam ukaži, milost tvoju svim pokaži.
   Sva si liepa i t. d. kano gore.

3. O Marijo korjen Jesse, svatko tebi raduje se:
   Vazda jer si djevica, i nebeska kraljica.
   Sva si liepa i t. d.
4. O Djevice plemenita! vrata neba uzorita,
   Čisti griešna srca naša, da nas napast nezanaša.
   Sva si liepa i t. d.
5. O Djevice milostivna! majko naša ljubezniva,
   Naše tuge sve umini, da nam svjetlost vječna sini.
   Sva si liepa i t. d.

XXVII.

1. Pjevat ću Mariji, pjevat ću Mariji majki mojoj:
   Pjevat ću veselo, pjevat ću svesrdno,
   Majki pjevat ću vazda.
   Pjevat ću, pjevat ću, pjevat ću Mariji majki mojoj.

2. Pjevat ću svim glasom, pjevat ću svom snagom Majki mojoj;
   Pjevat ću djevici, čistoj golubici,
   Glasno pjevat ću vazda. Pjevat ću i t. d.

3. Zviezdi ću danici prečistoj djevici hvale dati;
   Sjajućoj u dnevu, sjajućoj u noći.
   Nam grješnikom svima. Pjevat ću i t. d.

4. Zdrava bud' kraljice! zdrava cesarice rajskog dvora!
   Uhvanje sve moje, blago najbolje,
   Svrhu stvorenja svega. Pjevat ću i t. d.

5. Zdrava golubice! čista zaručnice Duha svetog!
   Puna si milosti, i svake krieposti,
   U vieke viekova. Amen.

XXVIII.

1. Premilo srdašce, prečiste Djevice
   Ko žarko sunašce, prosipa zračice,
   I milo sja lice kao zviezde danice,
   Da otre suzice, duše pokornice.

Puk. Prečisto začeto o srdašce divno,
Svim milo i sveto o srce Marijino!
Digni sve što smeta, i dušicu kori,
Pak i nami sveto, ti srce već tvori.

2. Gorki mači ovi, koji ga raniše,
Da to srce roni suze i saviše;
Al to srce suzeć umiva grješnike,
Griešnim milost proseć, tvori pokornike.

3. Divno je to srce, vrutak od milosti,
Sužnjem žarko sunce, obilne radosti;
Svaki čas otvorno, da uhvanje tvori,
I srce pokorno, s Bogom razgovori.

4. Vatrom od ljubavi, divno srce gori,
Da i nas sastavi, s djevičanskim kori,
Tu je ljubav čista, samom Bogu dišuć
I s njom kriepost ista, svaki grieh odmičuć.

XXIX.

1. O neba kraljice i zaručnice! sladka odvjetnice, čista Djevice!
Obrati, obrati, oči milosti, o majko ti k nami pune sladkosti.

2. Majko presveta bogorodice, svrh neba ka sievaš, zviezdo danice.
Obrati prekrotka tješiteljko ti, oči tvoje k nami pune milosti.

3. Liljane prečisti, čista ružice, izvore prebistri, spasenja vrielce;
Obrati o sladka, mila majko ti, oči svoje k nami pune milosti.

4. Majko na čas smrti, štit nam budi ti, nek pakao prieti: neće škoditi.
Obrati i pokoj nam zamoli ti, oči tvoje k nami, pune milosti.

XXX.

1. O Gospojo prevelika, nebu, zemlji ti si dika;
Angjeli te štuju gori, u nebeskih slavnih dvorih.
2. Sva nebesa puna stoje, veličanstva slave tvoje,
Prva jesi poslje Boga, i najveća od svakoga.
3. Nemore se to reći, mnogo manje još doseći,
Koliko si uzvišena, jer si bila ponižena.
4. Sveto Trojstvo tebe kruni, i radošću srca puni;
Za blaženu Bog te obra, i dade ti rajska dobra.
5. Sve milosti tebi dade, napunjena njimi ostade,
Ti si majka božjeg sina, izabrana od visina.
6. Od Angjela pozravljena, Duhom svetim napunjena.
Presveta si veće bila, kada si se porodila.

XXXI.

Marijo! svibnja kraljice,
Nut svibanj te pozdravlja,
Cvatuće kadno ružice,
Pred slikom ti postavlja.

O daj ga, daj blagoslovi,
I nas pokorne s njime,
Te srca naša prizovi,
Da tvoja slave ime.

Marijo teb' izručamo
Svu zelen, cvieće tude,
Učini, kak' se ufamo,
Da tebi ures bude.

Oj, brani nas neprestano,
Kraljice milostiva.
Da srca cvatu lier kano,
Koj svibnjem se dobiva.

Najpače cvieta ti štiti,
Da bura ih ne smlavi;
Ufanja nedaj sništiti,
Ni vjere ni ljubavi.

A srca niema, ledena,
Bez vjere što sdvajaju,
Uzpali, majko ljubljena,
Da liepo zapjevaju.

Da kano slavulj veseli
U pjesni vis polete
Noseć ti vjenčac — ah bieli,
Svibanjski — pjesme svete.

XXXII.

Tebe Boga hvalimo, * vjerno izpoviedajuć, — vječnjeg Otca slavimo, * složnim glasom pjevajuć: — na nebu te angjeli * viek štuju s arkangjeli.

Kerubini svi složno * duboko se klanjaju, -- Serafini pobožno * jednim glasom pjevaju: — svet, svet, svet je Gospod Bog! * kralj preslavni puka svog.

Sviet i nebo je puno * veličanstva tvojega; — apoštoli podpuno * hvale Boga svojega. — I proroka sjajni broj * slavi klanja se tvojoj.

Mučenici hvale te * s crkvom Boga pravoga; — neprestance slave te. * Otca svoga dobroga; — Sina, Duha svetoga, * Trojstvo, Boga jednoga.

Isus slavni kralj i Bog * rodjeni od djevice, — Sin previšnjeg Otca svog, * oprav naše krivice, — silu pakla obori, * i nebo nam otvori.

Ti ob desnu gor sjediš * vječnjeg Otca u slavi, — odkud vladaš i vidiš * djela svoje naravi, — odtud doć ćeš sudit nas * i čovječji narod vas.

Sve na veću slavu Božju i blažene Djevice Marije, majke Božje.

KAZALO.

Strana.

I. Obitelj Subiru 7
II. Prvo ukazanje 11
III. Drugo ukazanje 13
IV. Treće ukazanje 15
V. Četvrto ukazanje 18
VI. Peto ukazanje 18
VII. Šesto ukazanje 19
VIII. Bernardica pred poglavarstvom 20
IX. Bernardica dodje k špilji, nu ne vidje Gospoje 24
X. Sedmo ukazanje 27
XI. Bernardica javlja sve župniku 28
XII. Osmo ukazanje 29
XIII. Bernardica po drugi put pred župnikom . 31
XIV. Izpitivanja u siromašnom stanu roditelja Bernardičinih 32
XV. Deveto ukazanje. 32
XVI. Prvo lurdsko čudo 34
XVII. Sljedećih pet ukazanja 36
XVIII. Petnaesto ukazanje 41
XIX. Šestnaesto ukazanje. 43
XX. Sedamnaesto i osamnaesto ukazanje 45
XXI. Daljni život Bernardičin 48
XXII. Bernardica u samostanu 52
XXIII. Blagoslov kipa Bogorodičinoga i gradnja crkve nad špiljom 57
XXIV. Smrt roditeljâ Bernardičinih 59
XXV. Zadnja bolest i smrt Bernardice 60
XXVI. Sprovod Bernardice 64
XXVII. Lurdsko proštenjište — kakovo je danas . 65

Molitve.

I. Litanije Loretske 73
II. Malena krunica 78
III. Molitve na čast Majci Božjoj Lurdskoj . . 79

Strana.
IV. Molitve na hvalu bl. Djevici Mariji 81
V. Novena 82
VI. Pobožni uzdasi 85

Pjesme:

Danak svaki Božjoj majki 90
Dievo svih djevica nebeska Kraljice 101
Kraljice nebeska, obrano zemaljska 99
Kraljice smožna, majko pobožna 96
Liep cvietak — cvate jedan 97
Majko Božja čudotvorna 93
Majko Dievo Ti jedina 92
Majko mila kakva sila 95
Majko s dvora nebeskoga 96
Marijo o mili glas 91
Marijo presveta bez grieha začeta 90
Marijo! Marijo! Ti mila ljubice 103
Marijo svibnja Kraljice 107
O Marijo majko mila, majko milosrdnosti 91
O Marijo sladki su mi časi 92
O Marijo zviezdo mora, svietli nami do kraja . . 100
O Marijo zviezdo mora! O Gospojo rajskog dvora 102
O Marijo majko svega svita 103
O Dievo blažena 97
O Korabljo od spasenja 97
O najsvetija o najmilija 99
O pruži mile ruke 98
O Gospojo prevelika 107
O neba kraljice 106
Pjevat ću Mariji 105
Pod obranu pritecimo 98
Premilo srdašce 105
Smožna odičena 95
Svi u glas jezici 94
Tebe Boga hvalimo 107
Tebe štujem o Marijo 100
Zdrava budi slavna Dievo 104